

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Освітня програма	18007 Гідрометеорологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	103 Науки про Землю

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	18007
Назва ОП	Гідрометеорологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	103 Науки про Землю
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Паккі Маріанна Сергіївна, Дроздова Анжеліка Володимирівна, Міщенко Олена Віталіївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не залучався
Дати візиту до ЗВО	10.01.2022 р. – 12.01.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/res//hydroecology/Vidomosti%20pro%20samootsiniuvannia%20OP%20Hidroeteorolohiia.pdf
Програма візиту експертної групи	http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/res//hydroecology/Prohrama%20oboty%20ekspertnoi%20hrupy%20OP%20Hidrometeorolohiia.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ЧНУ імені Ю. Федьковича належить до класичних закладів вищої освіти й має давні освітні, наукові та культурні традиції. Тут діє Наукова бібліотека з фондом у майже 2,8 млн. примірників, видавництво ЧНУ "Рута", спорткомплекс, дослідне господарство, ботанічний сад, геофізична обсерваторія, природничий, геологічний та етнографічний музеї, історико-архітектурний музейний комплекс, інформаційно-телекомунікаційний центр, Центр управління об'єктом ЮНЕСКО. Локальна нормативна база Університету загалом дозволяє забезпечувати організацію освітнього процесу. ОПП "Гідрометеорологія" за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти затверджена наказом ректора ЧНУ імені Ю. Федьковича 03.07.2017 р. У 2020 р. ОПП редагована з метою приведення її змісту та структури до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 103 "Науки про Землю" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Академічна кваліфікація викладачів ОПП, загалом забезпечує досягнення визначених програмою цілей та програмних результатів навчання. З метою покращення якості освітньої програми, а також якісної практичної підготовки здобувачів вищої освіти Університет тісно співпрацює з роботодавцями. ОПП "Гідрометеорологія" за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти має перспективи розвитку на основі наявного кадрового потенціалу, використання класичних та інноваційних методів навчання, позитивних практик організації освітнього процесу, відповідного матеріально-технічного забезпечення. За результатами акредитаційної експертизи експертна група констатує, що освітня програма в цілому відповідає Критеріям оцінювання якості освітньої програми, виявлені недоліки не є суттєвими та пропонує акредитувати ОПП "Гідрометеорологія" першого (бакалаврського) рівня у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Архітектурний ансамбль Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича включено до найпрестижнішого списку світового надбання – Списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Мета ОПП "Гідрометеорологія" сформульована відповідно до суспільної місії та стратегії ЗВО; класичні та інноваційні форми та методи навчання і викладання, академічна кваліфікація науково-педагогічних працівників ОПП сприяють досягненню програмних результатів навчання; у навчальному процесі широко використовується інформаційна система moodle; ЗВО активно залучає роботодавців до організації освітнього процесу та реалізації ОПП; науково-педагогічні працівники беруть участь в роботі засідання Басейнової ради Пруту та Сірету; для надання необхідної освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти використовується широке коло можливостей комунікації учасників освітнього процесу – сайт кафедри гідрометеорології та водних ресурсів/географічного факультету, вайбер групи, інстаграм, фейсбук; ЗВО бере до уваги результати зовнішнього забезпечення якості освіти; сайт кафедри, що безпосередньо реалізує ОПП містить необхідну інформацію щодо освітнього процесу й освітнього середовища ЗВО; матеріально-технічна база загалом дозволяє досягти програмних результатів навчання за ОПП, що акредитується.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Узагальнення слабких сторін програми наступне: низька активність здобувачів у програмах внутрішньої та зовнішньої мобільності, несистемне проведення опитування учасників освітнього процесу; потребує удосконалення процедура обрання здобувачами дисциплін вільного вибору; викладачі ОПП недостатньо забезпечують освітні компоненти програми авторською навчально-методичною літературою; інформаційний доступ до силабусів навчальних дисциплін забезпечено тільки для викладачів та студентів, що мають корпоративну пошту ЗВО. Рекомендації щодо покращення якості ОПП: покращити внутрішню та зовнішню мобільність здобувачів ОПП; систематично проводити опитування щодо якості ОПП "Гідрометеорологія" усіх учасників освітнього процесу: студентів, роботодавців, викладачів; удосконалити процедуру вибору освітніх компонент та забезпечити можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачам вищої освіти шляхом розширення переліку ОК для вибору студентів; посилити публікаційну активність викладачів ОПП, покращити методичну забезпеченість освітніх компонент; забезпечити вільний доступ до силабусів ОК програми, яка акредитується.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета освітньої програми “Гідрометеорологія” редакції 2017, 2020 рр. відповідає місії ЧНУ імені Ю. Федьковича – інновативність, збалансованість, успіх й реалізується через розвиток системи освіти та наукової діяльності шляхом підготовки високопрофесійних, конкурентоспроможних фахівців, здатних активно діяти в умовах ринкової економіки та соціального партнерства; розвиток наукових пріоритетів, наукових шкіл, інноваційної складової. Мета ОПП “Гідрометеорологія” відповідає “Стратегічному плану розвитку ЧНУ імені Ю. Федьковича на 2019-2026 рр.”, який поєднує місію та його цінності в єдине ціле, дає можливість планування роботи ЗВО, охоплюючи такі складові: освітній процес, наука та інновації, міжнародне співробітництво, суспільна роль Університету, управління Університетом, створення та утримання основних засобів, фінанси Університету ([rive.google.com/file/d/oB1ffAraX3KANTThWYkqR3FMNkRXVVMxRlZZcz1d2ZVdEZZ/view?resourcekey=0-R875tdwbnDpePJGkPjknRg](https://drive.google.com/file/d/oB1ffAraX3KANTThWYkqR3FMNkRXVVMxRlZZcz1d2ZVdEZZ/view?resourcekey=0-R875tdwbnDpePJGkPjknRg)). Позитивними змінами при формулюванні мети ОПП редакції 2020 р. є те, що вона охоплює вирішення проблемних питань не лише гідрометеорології (як у ОПП 2017 р.), а і в цілому наук про Землю.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час роботи у фокус групі гарант зазначив, що при формулюванні мети та ПРН ОПП 2017 р. брали участь завідувач кафедри гідрометеорології та водних ресурсів Ющенко Ю. С., декан географічного факультету (2017 р.) Руденко В. П., члени проєктної групи (Николаєв А. М., Кирилюк А. О., Паланичко О. В., Пасічник М. Д.), представники роботодавців (Білоконь М. Г., Кавуля А. В., Негадайлова Т. М.). На запит ЕГ надано витяг з протоколу №11 засідання кафедри гідрометеорології та водних ресурсів від 28.04.2017 р., за участі НПП, здобувачів, представників роботодавців, де розглядалось питання щодо розробки та приведення освітньої програми “Гідрометеорологія” у відповідність до вимог Закону України “Про вищу освіту” (<https://drive.google.com/drive/folders/1ELMbqb52ge016EnvDUUsLePft68ugreZN>). Однак, цей документ не демонструє, які ж конкретно пропозиції від учасників освітнього процесу були подані для формулювання мети та ПРН ОПП 2017 р. Аналіз відгуків на ОПП від роботодавців засвідчує, що вони датуються 2020 р. (Чернівецький обласний центр з гідрометеорології), а також 2021 р. (БУВР річок Прут та Сірет; Чернівецька ОДА Управління екології та природних ресурсів), проте рецензій на проєкт ОПП (2017 р.) немає. В ОПП редакції 2020 р. до складу проєктної групи введено представника роботодавців Настюка М. Г. – завідувача сектору Відділу гідрології Чернівецького обласного центру з гідрометеорології, який одночасно залучений до викладання на ОПП. ЗВО надав витяг з протоколу № 2 засідання проєктної групи ОПП “Гідрометеорологія” 8.04.2020 р. за участі роботодавців, академічної спільноти і здобувачів (http://geo.chnu.edu.ua/res//geo/103/proect.grupa/Wytiah_2_NM.pdf). На цьому засіданні Негадайлова Т. М. (начальник Чернівецького обласного центру з гідрометеорології) у редакції ОПП 2020 р запропонувала врахувати досвід Чернівецького ЦГМ щодо проведення гідрологічних спостережень, гідрологічних робіт та прогнозування снігових лавин в Українських Карпатах; Геніч М. М. (начальник відділу водних відносин басейнової взаємодії та міжнародного співробітництва БУВР річок Прут та Сірет) запропонувала врахувати сучасні вимоги щодо принципів побудови і функціонування системи управління водними ресурсами річкових басейнів. Ці пропозиції враховані у змісті ОК ОПП (<https://drive.google.com/file/d/19oOqJg5DwLhI9rReeUz3oYLeMzaiWiZb/view€>). Здобувачі формально залучені до процесів обговорення ОПП через участь у засіданнях кафедри, Вченої ради, Навчально-методичної комісії, адже вони не надавали своїх пропозицій на цих засіданнях. Результати опитування роботодавців (6 осіб) у травні 2021 р. засвідчують, що вони брали участь в обговоренні змісту ОПП “Гідрометеорологія” (<https://drive.google.com/file/d/1yeANLnmFzUdH2IGdFSsBWkA47FhZAHpZ/view>). ЗВО надав лише результати опитування роботодавців у 2021 р. та здобувачів у 2020-2021 н.р; 2021-2022 н.р. (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/041student/07opt>), що вказує на несистемний характер такого опитування.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Мета ОПП “Гідрометеорологія” та програмні результати навчання в цілому враховують сучасні тенденції розвитку спеціальності 103 “Науки про Землю”, а також галузевий контекст. Окрім програмних результатів навчання, які відображено у Стандарті вищої освіти за спеціальністю “Науки про Землю” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП 2020 р. містить ПРН 16; ПРН 17; ПРН 18; ПРН 19; ПРН 20; ПРН 21, що засвідчує оригінальність освітньої програми та врахування сучасних тенденцій розвитку спеціальності. Представник роботодавців, який залучений до аудиторних занять повідомив, що при викладанні навчальних дисциплін використовує Водну рамкову директиву. Поданий у відомостях про самооцінювання освітньої програми (ВС) аналіз ринку праці є недостатнім. Представники роботодавців на зустрічі із експертами повідомили про потребу на їх підприємствах у випускниках ОПП “Гідрометеорологія”. На відкритій зустрічі експертна група мала змогу переконатися, що багато випускників ОПП та географічного факультету ЧНУ імені Ю. Федьковича працюють за спеціальністю: Є. Козирев (Львівський регіональний центр з гідрометеорології), С. Кравчук (Чернівецький ГМЦ), А. Мельник (к.г.н., доц. кафедри геодезії, картографії та управління територіями ЧНУ імені Ю. Федьковича) та ін. У ВС не чітко відображено як саме при

формулюванні цілей та ПРН враховувався досвід вітчизняних та іноземних освітніх програм. На зустрічі у фокус групі (резервна зустріч) гарант повідомив, що при формуванні освітньої програми враховувався досвід аналогічних освітніх програм в частині змісту освітньої програми, тобто її ОК. Наприклад ОПП, що акредитується містить подібні ОК, які є в ОПП “Гідрологія” та “Метеорологія” КНУ імені Тараса Шевченка (основи агрометеорології, основи геоєкології та ін.); ОПП “Гідрометеорологія” ОДЕКУ (кліматологія, загальна гідрологія та методи гідрометеорологічних вимірювань та ін.); ОП за спеціальністю гідрологія та кліматологія Варшавського університету (основи застосування ГС, основи динаміки гідросфери та атмосфери). ОПП, що акредитується цілком враховує регіональний контекст. Під час зустрічі у фокус групі М. Настюк зазначив, що на практичних роботах, зокрема ОК “Гідрометрія та облік стоку” вивчаються особливості річок Західного регіону; гарант ОПП М. Пасічник сказав, що при викладанні ОК “Гідрохімія водних об’єктів з основами гідроекології” використовуються хімічні аналізи річок Західного регіону. Надана на запит ЕГ тематика курсових робіт здобувачів ОПП 2, 3, 4 курсів також підкреслює регіональний контекст ОПП, що акредитується (<https://drive.google.com/drive/folders/1SX9MLRpcZ8c86FvC2komnkpssS-tA-De>).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОПП “Гідрометеорологія” 2017 р. затверджена 03.07.2017 р. та введена в дію з вересня 2017 р. коли стандарт за спеціальністю 103 “Науки про Землю” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти був відсутній. У відомостях про самооцінювання освітньої програми не подана інформація щодо відповідності ПРН освітньої програми Національній рамці кваліфікацій (НРК) для відповідного рівня вищої освіти. ЕГ провела аналіз й пересвідчилась у відповідності програмних результатів навчання ОПП Національній рамці кваліфікацій для шостого кваліфікаційного рівня, що передбачає “здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов”. Програмні результати навчання ОПП “Гідрометеорологія” відповідають дескрипторам НРК. Стандарт вищої освіти з а спеціальністю 103 “Науки про Землю” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти затверджено 24.05.2019 р. ЗВО приведено до Стандарту ОПП “Гідрометеорологія” у 2020 р. та введено в дію з 01 вересня 2020 р. Гарант надав експертній групі усне та письмове обґрунтування чому ОПП “Гідрометеорологія” за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти приведена до Стандарту вищої освіти із відповідної спеціальності та рівня вищої освіти з 2020-2021 н.р. (<https://drive.google.com/drive/folders/1S4kiyAluX-Dsj8zfJcOHYJ7Mopde-Ot6>). В цьому документі зазначається, що процедура перегляду ОПП у ЧНУ імені Ю. Федьковича пересічно триває 4-6 місяців, у процесі якої здійснюється обговорення освітньої програми за участі роботодавців, здобувачів вищої освіти, колективу кафедри та ін., а також відбувається затвердження на методичній раді факультету, Вченій раді факультету, науково-методичній раді Університету, Вченій раді Університету. Відповідно, організація належної процедури внесення змін до ОПП впродовж 2-3 літніх місяців є неможливою ні у часовому вимірі, ні в персональному (виїзні практики, відпустки, канікули тощо). Крім того, навчальні плани ЗВО на наступний навчальний рік подаються на затвердження у травні. Загалом, ОПП редакції 2020 р. дозволяє досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. Однак експертна група вважає, що ОПП певною мірою звужена до власне “Гідрометеорології” й для комплексного забезпечення ПРН 06 (Визначати основні характеристики, процеси, історію, і склад Землі як планетарної системи та її геосфер), ФК01 (Знання та розуміння теоретичних основ наук про Землю як комплексну природну систему) рекомендує долучити до обов’язкової складової програми ОК, геологічного спрямування, а також ОК, яка б одночасно вивчала усі геосфери у тісному їх взаємозв’язку.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ЗВО тісно співпрацює із представниками роботодавців в контексті формулювання змісту ОПП “Гідрометеорологія”. До складу проектної групи ОПП редакції 2020 р. введено представника роботодавців Настюка М. Г. – завідувача сектору Відділу гідрології Чернівецького обласного центру з гідрометеорології, який залучений до проведення аудиторних занять. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, галузевого та регіонального контексту.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Опитування роботодавців проводилося лише у 2021 р.; здобувачів – 2020-2021, 2021-2022 н.р. Формальність залучення здобувачів до процесів перегляду й обговорення ОПП через їх участь у засіданнях кафедри, Вченої ради, Навчально-методичної комісії. При формулюванні мети та ПРН враховано досвід лише Варшавського університету в частині відповідності освітніх компонент. ОПП певною мірою звужена до власне “Гідрометеорології”. Експертна група рекомендує: заохочувати здобувачів вищої освіти до активної участі в процедурах перегляду та обговорення

ОПП; забезпечити системність опитування щодо якості ОПП усіх учасників освітнього процесу: здобувачів вищої освіти, представників роботодавців, НПП; при подальшій реалізації ОПП, доцільно більшою мірою врахувати міжнародний досвід провадження освітньої діяльності за відповідною спеціальністю, а також сучасні освітні практики; долучити до обов'язкової складової освітньої програми ОК геологічного спрямування, а також ОК, яка б одночасно вивчала усі геосфери у тісному їх взаємозв'язку.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОПП “Гідрометеорологія” в цілому відповідає Критерію 1. Мета ОПП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, галузевого й регіонального контексту; при формулюванні цілей та ПРН залучено широке коло представників роботодавців. Виявлені недоліки та слабкі сторони, які стосуються формального залучення здобувачів до процесів обговорення ОПП; несистемного опитування учасників освітнього процесу, часткова звуженість ОК програми до власне гідрометеорології, недостатнє врахування досвіду іноземних освітніх програм не є суттєвими. Враховуючи всю цілісність встановлених відповідних фактів та їх контексту експертна група оцінює Критерій 1 як такий, що має відповідність рівню В. Рекомендована траєкторія вдосконалення ОПП “Гідрометеорологія” є досяжною та адекватною, а виявлені недоліки можна нівелювати за короткий проміжок часу.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає ст. 5 Закону України “Про вищу освіту”, Стандарту вищої освіти спеціальності 103 “Науки про Землю” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та складає загальну кількість 240 кредитів ЄКТС. Цикл вибіркових навчальних дисциплін ОПП 2017 р. сягає 74 кредити ЄКТС (31 %); ОПП 2020 р. – 77 кредитів ЄКТС (32%).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Обов'язкові компоненти ОПП “Гідрометеорологія” поділяються на цикли: загальної підготовки та професійної підготовки. Вибіркові навчальні компоненти поділяються на 6 блоків та цикли підготовки загальної та професійної. Аналіз матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними освітніми компонентами, силабусів навчальних дисциплін загалом засвідчує, що ОК, включені до освітньої програми складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. ПРН01, ПРН02, ПРН03, ПРН04, ПРН05, ПРН07, ПРН08, ПРН09, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН18, ПРН19, ПРН20, ПРН21 досягаються обов'язковими освітніми компонентами. ПРН06, ПРН14 обов'язковими навчальними дисциплінами досягаються частково, оскільки ОПП не містить ОК геологічного спрямування. Навчальний план ОПП 2017 р. у розділі IV Державна атестація містить комплексний державний іспит, де зазначаються лише навчальні дисципліни гідрологічного спрямування. Важливо зазначити, що при перегляді ОПП у 2020 р. з метою приведення програми до Стандарту комплексний державний іспит замінено на захист кваліфікаційної роботи. Аналіз тем курсових робіт засвідчує, що переважна їх більшість стосуються гідрології (<https://drive.google.com/drive/folders/1SX9MIRpcZ8c86FvC2komnkpssS-tA-De>). Навчальні плани ОПП містять інформацію щодо семестру та кількості тижнів проходження практики, а також семестр захисту кваліфікаційної роботи, проте не мають інформації щодо кількості кредитів, які відведено для кваліфікаційної роботи та обсягу практики у кредитах. Хоча кредити для практик, та виконання кваліфікаційної роботи в ОПП передбачені. ОПП 2020 р. передбачає написання кваліфікаційної роботи. Згідно “Положення про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Ю. Федьковича” для написання кваліфікаційної роботи виділяється не менше ніж 4 тижні за освітнім ступенем бакалавра, тоді коли у навчальному плані 2020 р. Розділ II Зведені дані про бюджет (в тижнях) на Дипломний проєкт виділено 2 тижні. Експертна група рекомендує узгодити навчальний план із внутрішніми нормативними документами ЗВО в контексті бюджету часу (в тижнях) для написання кваліфікаційної роботи; при перегляді навчального плану передбачити можливість для розміщення інформації щодо кількості кредитів для написання кваліфікаційної роботи та обсягу практики у кредитах.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ОПП “Гідрометеорологія” містить навчальні дисципліни, які повною мірою відповідають предметній області визначеної для неї спеціальності 103 “Науки про Землю”, зокрема: фізика, основи геохімії та гідрохімії, кліматологія, океанологія, основи метеорології та фізики атмосфери, основи геоекології та ін. Однак експертна група зафіксувала, що фахова компетенція ФК 1 – Знання та розуміння теоретичних основ наук про Землю як комплексну природну систему (яка є в Стандарті вищої освіти) забезпечується вивченням навчальних дисциплін (ЗПо4, ЗПо5, ЗПо6, ЗПо7, ЗПо8, ЗПо9, ЗПо10, ЗПо12, ЗПо13, ППо3, ППо6, ППо10, ППо11), які не повною мірою забезпечують вивчення Землі, як комплексної природної системи. ПРН06 – Визначити основні характеристики, процеси, історію, і склад Землі як планетарної системи та її геосфер забезпечується освітніми компонентами (ЗПо6, ЗПо7, ЗПо10, ЗПо12, ППо11, ППоВ2), які не містять тем геологічного спрямування. Під час зустрічі експертів із представниками ЗВО завідувач кафедри гідрометеорології Ющенко Ю. С. (зустріч з гарантом та членами проектної групи), декан географічного факультету (фінальна зустріч) запевнили, що при наступному перегляді ОПП з блоку вибіркових навчальних дисциплін до обов’язкової складової вони перенесуть ОК “Геофізика з основами землезнавства”, “Геологія загальна та історична з основами геоморфології”.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура освітньої програми передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії. В ЗВО індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін здійснюється відповідно до “Положенням про порядок реалізації студентами ЧНУ права на вибір навчальних дисциплін” (<https://drive.google.com/file/d/18ToSVjeAfalvJrEnY189vLEUAFS9HKFD/view>). Здобувачі реалізують своє право вибору навчальних дисциплін у період весняного семестру (лютий-квітень), перед навчальним роком, в якому передбачене їх вивчення. Процедура вибору студентами навчальних дисциплін передбачає шість етапів: перший забезпечується кураторами академічних груп та полягає в ознайомленні студентів із порядком, термінами та особливостями запису, формування груп для вивчення навчальних дисциплін вибору в Університеті; другий – ознайомлення студентів із переліками дисциплін, які пропонуються випусковими кафедрами; третій – запис студентів на вивчення навчальних дисциплін; четвертий етап – опрацювання заяв студентів; п’ятий полягає у повторному записі студентів на вивчення навчальних ОК, вибір яких не може бути задоволений з причин, зазначених у Положенні; шостий – остаточне опрацювання заяв студентів щодо їх вибору із варіативної складової ОПП, прийняття рішень щодо студентів, які не скористалися правом вибору, перевірка контингенту студентів і формування груп. ОПП “Гідрометеорологія” передбачає вибір ОК з 6 блоків. Кожен блок містить 2-8 ОК, з яких здобувачі обов’язково обирають 1-4 ОК. На сайті ЗВО розміщений каталог загальноуніверситетських вибіркових дисциплін, який містить 67 ОК разом із посиланнями на їх силабуси (<http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/scienc/o21commoncourses>). В ОПП 2020 р. блок вибору №1 передбачає вибір однієї із двох навчальних дисциплін: “Іноземна мова”/ вибіркова дисципліна із загального університетського списку. На сайті кафедри гідрометеорології та водних ресурсів розташований перелік вибіркових дисциплін із активними посиланнями на їх силабуси (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/o41student/o3duscupl>). На запит експертної групи гарантом надано приклади заяв здобувачів ОПП “Гідрометеорологія”, що підтверджує факт вільного вибору ОК (<https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/4912>). Під час зустрічі експертів із здобувачами факт можливості вибору освітніх компонентів підтвердився. Студенти сказали, що вони можуть обирати навчальні дисципліни із каталогу ЗВО та ті, які пропонує кафедра гідрометеорології та водних ресурсів. Однак, експертна група констатує, що вибір здобувачів дисциплін вільного вибору обмежений, оскільки ОК, які не стосуються спеціальності 103 “Науки про Землю” можна вибрати тільки з блоків №1, 2, а це лише 15 кредитів із 77 кредитів, варіативної складової ОПП.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Аналіз відомостей про самооцінювання освітньої програми, робота експертів у фокус групах, результати опитування здобувачів засвідчує, що ОПП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Практична підготовка здобувачів ОПП здійснюється відповідно до “Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти” (<https://drive.google.com/file/d/1EMTDogrzwMD6gmLzuThArr1uKS6U2Bj6/view>). ОПП та навчальний план “Гідрометеорологія” містять такі навчальні практики: практика з основ геодезії (1,5 кредити), практика з загальної гідрології і методів гідрометеорологічних вимірювань (5,5 кредитів), практика з гідрометрії і обліку стоку (6 кредитів); а також виробничу практику (6 кредитів). Під час реалізації ОПП, що акредитується для проведення навчальних та виробничих практик ЗВО має угоди: Чернівецьким обласним центром з гідрометеорології; Басейновим управлінням водних ресурсів річок Прут та Сірет, Управлінням екології та природних ресурсів Чернівецької ОДА, Національним природним парком “Вижницький”, Департаментом екології та туризму Чернівецької ОДА. Крім того для проведення практик використовується геофізична обсерваторія. Сайт кафедри

гідрометеорології та водних ресурсів у вкладці “співробітництво” містить відповідні угоди (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/10spivrob>). На запит експертної групи надано документи, що регламентують та підтверджують ефективність здобуття практичних навичок здобувачами ОПП (накази на практики, приклади звітів та щоденників навчальних практик) (<https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/4912>). Під час роботи у фокус групі здобувачі ОПП підтвердили високий рівень практичної підготовки під час навчання на освітній програмі, яка акредитується. Опитування здобувачів ОПП (2021 р.) засвідчило, що 87,5 респондентів (опитувалось 8 осіб) вважають достатнім обсяг практичної підготовки у структурі ОПП (<https://drive.google.com/file/d/1cXN6sfdmDAGNDPHdn2Y57jhnyV1GYTEq/view>).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз відомостей про самооцінювання освітньої програми, спілкування у фокус-групах із здобувачами вищої освіти, представниками студентського самоврядування, керівником та менеджментом ЗВО, НПП, дозволив констатувати, що освітні компоненти програми та освітнє середовище Університету загалом сприяють формуванню soft skills у здобувачів вищої освіти. Набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок відбувається через отримання загальних компетентностей в рамках вивчення відповідних навчальних дисциплін циклів загальної і професійної підготовки: “Філософія”, “Актуальні питання історії та культури України”, “Іноземна мова за професійним спрямуванням”, “Українська мова за професійним спрямуванням”, “Основи наукової діяльності”. Під час проходження навчальних та виробничих практик та виконання курсових робіт студенти здобувають такі соціальні навички: робота в команді, здатність комунікувати у соціальному і професійному середовищі, використання на практиці умінь планування, самоорганізації. Сайт кафедри гідрометеорології та водних ресурсів, а також географічного факультету підтверджує участь здобувачів вищої освіти у різноманітних соціальних, спортивних та культурних заходах, що задовольняє їхні соціальні потреби в процесі навчання. Під час зустрічі з роботодавцями виявлено, що вони в цілому задоволені набутими здобувачами вищої освіти соціальними навичками.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Затвердженого професійного стандарту наразі немає.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОПП “Гідрометеорологія” та окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Аналіз діючих навчальних планів показав, що при їх формуванні дотримано вимоги “Положення про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Ю. Федьковича”. На даний час діючими є навчальні плани 2017 р., та оновлений навчальний план 2020 р., що відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 103 “Науки про Землю” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Загальне навантаження за ОПП 2017 р. сягає 7200 год. (240 кредитів ЄКТС), з яких на аудиторну роботу припадає 2730 годин (91 кредитів ЄКТС або 37,9 % від загальної кількості годин). На самостійну роботу студента відведено 3565 годин (118,8 кредитів ЄКТС), що становить 49,5% від загального навантаження. Загальне навантаження за ОПП 2020 р. також сягає 7200 год. (240 кредитів ЄКТС), з яких на аудиторну роботу припадає 2715 годин (90,5 кредитів ЄКТС або 37,7 % від загальної кількості годин). На самостійну роботу студента відведено 3645 годин (121,5 кредитів ЄКТС), що становить 50,6 % від загального навантаження. Щотижневе навантаження здобувача сягає 20-26 годин, що унеможливило перевантаження здобувачів. Кількість контрольних заходів (заліків, іспитів) у семестрі знаходиться в межах допустимих визначених норм; навчальні дисципліни, практики та міждисциплінарні курсові роботи плануються, як правило, в обсязі з 3 і більше кредитів ЄКТС, а їх кількість на навчальний рік не перевищує 16 (60 кредитів ЄКТС).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

В ЗВО діє “Положення про впровадження елементів дуальної форми навчання в освітній процес Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича” (https://drive.google.com/file/d/1_cEMtri8-6HmaoEaQTfQXpRtz_gCgxa2/view). На ОПП “Гідрометеорологія” підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється. За результатами зустрічі експертної групи із здобувачами ОПП виявлено слабку їх поінформованість щодо навчання із використанням елементів дуальної освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання; ОПП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. ЗВО має угоди з профільними підприємствами/організаціями для проведення навчальних та виробничих практик; освітні компоненти програми та освітнє середовище Університету загалом сприяють формуванню soft skills у здобувачів вищої освіти; обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Зміст ОПП певною мірою звужено до власне гідрометеорології; переважна більшість тем курсових робіт стосуються гідрології; процедура обрання здобувачами дисциплін вільного вибору потребує удосконалення. Експертна група рекомендує: долучити до обов'язкової складової ОПП навчальну дисципліну, яка б одночасно вивчала усі геосфери у тісному їх взаємозв'язку, а також ОК геологічного спрямування; розширити перелік тем курсових робіт шляхом додавання таких, які стосуються процесів, що відбуваються в атмосфері та літосфері; узгодити навчальний план із внутрішніми нормативними документами ЗВО в контексті бюджету часу (в тижнях) для написання кваліфікаційної роботи; при перегляді навчального плану, передбачити можливість для розміщення інформації щодо кількості кредитів для написання кваліфікаційної роботи та обсягу практики у кредитах; удосконалити процедуру вибору освітніх компонентів шляхом розширення можливостей здобувачів обирати навчальні дисципліни, які б посилювали досягнення загальних компетентностей.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зміст ОПП "Гідрометеорологія" загалом дозволяє досягти заявлених програмних результатів навчання. Освітні компоненти включені до ОПП характеризуються структурно-логічною послідовністю їх вивчення. Навчальні та виробничі практики здобувачів проходять на профільних підприємствах, що дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Визначені експертною групою слабкі сторони щодо процедури обрання здобувачами дисциплін вільного вибору, потреба у технічному редагуванні навчального плану, а також посилення відповідності обов'язкових ОК спеціальності 103 "Науки про Землю" дозволяють сформувати ЕГ висновок щодо відповідності даного Критерію рівню В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЧНУ імені Ю. Федьковича (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=80). Як позитивну практику можна відзначити те, що на сайті приймальної комісії ЧНУ імені Ю. Федьковича є інформаційні вкладки – Освітні центри "Донбас-Україна" та "Крим-Україна", а також "сфери професійної діяльності випускників університету (за факультетами та спеціальностями)" в т.ч. випускників ОПП "Гідрометеорологія" (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=4242). Сайт кафедри гідрометеорології та водних ресурсів містить вкладку "абітурієнту" з відповідною інформацією щодо можливостей працевлаштування випускників ОПП, презентацію ОПП "Гідрометеорологія", а також відповідні контактні дані (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/07abitur>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

103 “Науки про Землю” належить до переліку спеціальностей, яким надається підтримка. Відповідно до правил прийому до ЧНУ імені Ю. Федьковича у абітурієнтів ОПП перелік конкурсних предметів у сертифікаті Українського центру оцінювання якості освіти повинен містити: українську мову (ваговий коефіцієнт 0,2), математику (ваговий коефіцієнт 0,2), історію України/ іноземну мову/ біологію/ географію/ фізику/ хімію (ваговий коефіцієнт 0,5) (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=80). Університет проводить олімпіаду з географії, що забезпечує додаткові бали та професійну орієнтацію абітурієнтів. Під час зустрічі у фокус групі (деканом та його заступниками) експертна група дізналась щодо планів ЗВО проведення “альтруїстичного” лекторію викладачами географічного факультету для абітурієнтів з метою підготовки їх до ЗНО. Крім того, проводяться онлайн зустрічі представників ЗВО та територіальних громад з метою профорієнтації та популяризації ОПП “Гідрометеорологія”. Аналіз відомостей про самооцінювання освітньої програми засвідчує, що набір здобувачів у 2018-2021 рр. сягав від 4 до 9 осіб при ліцензійному обсягу на цю ОПП – 60 здобувачів; максимальний обсяг державного замовлення – 10. Тому експертна група рекомендує з метою збільшення кількості здобувачів ОПП “Гідрометеорологія” здійснювати профорієнтаційну роботу серед абітурієнтів.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В ЗВО діє “Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти ЧНУ” (<https://drive.google.com/file/d/1qldRrM9nI2Hs23dnCYhH2vtYw3ho6eRe/view>), де визначено чіткі та зрозумілі правила та процедура визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЗВО-партнері. Перезарахування вивчених навчальних дисциплін здійснюється на підставі представленого здобувачем вищої освіти документа з переліком і результатами навчальних здобутків з навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувача вищої освіти, завіреного в установленому порядку ЗВО-партнері. Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регламентуються також “Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення, переведення, надання академічної відпустки здобувачам вищої освіти ЧНУ” (https://drive.google.com/file/d/1mcLJ7gatWo5UkfZeUJLJ1EL8W_2vWtzx/view), де зазначається, що переведення здобувачів вищої освіти до Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича з інших ЗВО здійснюється за згодою між ректором Університету та ректором того ЗВО, з якого переводиться здобувач. Переведення здійснюється для здобувачів вищої освіти усіх форм навчання на спеціальності (предметні спеціальності, спеціалізації, освітні (наукові) програми). У 2019-2020 н. р. здобувачка з курсу ОПП “Гідрометеорологія” Д. Стефурак (зараз магістрантка) навчалася у Поморській академії м. Слупськ (Польща). Під час зустрічі експертної групи із здобувачами вона зазначила, що перезарахування результатів навчання отриманих в ЗВО Польщі не здійснювалося.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В ЗВО діє “Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у ЧНУ” яке містить чітко сформульовані порядок та процедури визнання результатів неформальної освіти (<https://drive.google.com/file/d/100CFtXHLrgqS-T43aFun6blUvZO7Zoz1/view>). На зустрічі із академічним персоналом викладач іноземної мови (за професійним спрямуванням) Манютіна О. І. повідомила, що на заняттях вона пояснює здобувачам щодо можливостей визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. У силабусі цієї дисципліни в частині “Тематика індивідуальних завдань” відображено процедуру отримання студентами додаткових балів за умови проходження курсів на сучасних віртуальних платформах (Prometheus, Coursea та інші) та/або в Лінгвістичному центрі ЧНУ та/або курсу з профілюючої дисципліни іноземною мовою. Під час роботи у фокус групі здобувачі ОПП зазначили, що вони знають правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Гарант ОПП “Гідрометеорологія” повідомив, що студентам надається інформація щодо можливостей визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, однак реальних прикладів при реалізації освітньої програми немає.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

На сайті приймальної комісії ЧНУ імені Ю. Федьковича є інформаційні вкладки - Освітні центри “Донбас-Україна” та “Крим-Україна”, а також “сфери професійної діяльності випускників Університету (за факультетами та спеціальностями)” в т.ч. випускників ОПП “Гідрометеорологія”. Сайт кафедри гідрометеорології та водних ресурсів містить вкладку “абітурієнту” з відповідною інформацією щодо можливостей працевлаштування випускників ОПП,

презентацію ОПП “Гідрометеорологія”. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Низька активність здобувачів ОПП “Гідрометеорологія” в контексті внутрішньої та зовнішньої мобільності. Експертна група рекомендує: з метою збільшення кількості здобувачів ОПП “Гідрометеорологія” здійснювати профорієнтаційну роботу серед абітурієнтів; покращити внутрішню та зовнішню мобільність здобувачів ОПП.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

На офіційному веб-сайті ЧНУ імені Ю. Федьковича створено відповідне документальне та інформаційне забезпечення процесу вступу на ОПП “Гідрометеорологія”. ЗВО має відповідне нормативне забезпечення, а також визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, а також визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Деканат та науково-педагогічні працівники освітньої програми розуміють проблему щодо малих наборів на ОПП та з метою профорієнтації та популяризації запроваджують низку заходів. Пасивність здобувачів у програмах академічної мобільності, відсутність прикладів визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, а також у неформальній освіті дозволяють експертній групі сформулювати висновок щодо відповідності Критерію 3 рівню В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Досягнення ПРН на ОПП “Гідрометеорологія” забезпечується поєднанням навчальних занять (під час карантину – в онлайн-режимі із застосуванням програм “Google Meets”, “Zoom”, “Moodle”) із самостійною роботою, практичною підготовкою. Вибір методів навчання та викладання НПП здійснюють, головним чином, із урахуванням специфічних особливостей освітніх компонентів. Відповідні настанови ЗВО мають лише дорадчий характер (https://drive.google.com/file/d/14PoxHnt_u7rPqGbGu3cccWyTRXbI5-Gg/view). Також НПП дослухаються до рекомендацій більш досвідчених колег. Позитивно, що заклад рекомендує надавати перевагу методам “спрямованим на активізацію і стимулювання навчально-пізнавальної діяльності студентів” (<http://college-chnu.cv.ua/pages/files/0200c06b610c/Recommendations.pdf>). Це корелює з результатами опитування здобувачів спеціальності 103 “Науки про Землю” в контексті їх зацікавленості у використанні інтерактивних методів навчання та збільшенні кількості практичних завдань (<https://drive.google.com/file/d/1pQNYNbcco4JldWC4AraVzpkcjlTK5ZNT/view>). Спілкування з фокус-групами, аналіз силабусів свідчить, що НПП переважно обирають традиційні методи, водночас використовують активні та елементи інтерактивних методів навчання, наприклад, аналіз виробничих ситуацій, розрахункові завдання під час викладання спеціалізованих дисциплін, “task-based learning”. Під час зустрічей стейкхолдери підкреслили високий рівень викладання в цілому на факультеті та зокрема на ОПП “Гідрометеорологія”. Результати опитування здобувачів спеціальності 103 “Науки про Землю” (<https://drive.google.com/file/d/1pQNYNbcco4JldWC4AraVzpkcjlTK5ZNT/view>) загалом підтверджують це. Отже, форми та методи навчання і викладання на ОПП “Гідрометеорологія” обираються із дотриманням академічних свобод НПП, а також забезпечують досягнення ПРН шляхом ґрунтовної теоретичної та практичної підготовки здобувачів, на чому особливо наголосили роботодавці. Дотримання студентоцентрованого підходу гарантується внутрішніми нормативними документами (https://drive.google.com/file/d/14PoxHnt_u7rPqGbGu3cccWyTRXbI5-Gg/view та <http://college-chnu.cv.ua/pages/files/0200c06b610c/Recommendations.pdf> та <https://drive.google.com/file/d/14UAVRHptFJkoS4NW5h35lDhfpsqOsyrrp/view>). Здобувачі самостійно обирають теми кваліфікаційних, курсових та інших робіт, місце проходження практик. Науково-педагогічні працівники залучають їх до обговорення навчального матеріалу, а також пояснюють додатковий відповідно до інтересів студентів. Підтримується комунікація стосовно темпу навчання, наприклад, щодо комфортних для здобувачів строків підготовки практичних та інших робіт (підтверджено спілкуванням зі здобувачами, випускниками та НПП). Для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачі ОПП “Гідрометеорологія” обирають серед блоків, в яких переважають профільні навчальні дисципліни. Також керівництво ЗВО наразі розглядає можливість впровадження форми вибору дисциплін, яка б надавала здобувачам більшу академічну свободу.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Деталізована інформація щодо специфіки освітніх компонентів, їх цілей та ПРН викладається у силабусах навчальних дисциплін, оприлюднених на веб-сайті ЗВО (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/041student/03duscupl> та <http://geo.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/07abit/01edprg>), а також у системі "Moodle". Доступ до них мають лише авторизовані користувачі, тому при вступі в ЗВО здобувачі отримують корпоративну пошту, яка гарантує їм повний доступ до веб-сайту з усіма матеріалами (внутрішні сайти, репозитарій, бібліотечні фонди) та системи "Moodle". Реальна доступність відповідних матеріалів була продемонстрована здобувачами під час зустрічі. Водночас рекомендуємо оприлюднювати скорочені варіанти силабусів або анотації навчальних курсів на офіційному веб-ресурсі ЗВО з вільним доступом. Це дасть змогу потенційним абітурієнтам краще ознайомитися з ОПП та може позитивно вплинути на результати вступної кампанії. Проаналізувавши силабуси зазначимо, що вони містять інформацію щодо цілей та ПРН, тематики, передбачених видів та форм роботи, критеріїв їх оцінювання, розподілу балів. Структура силабусів корелює з рекомендаціями внутрішніх нормативних документів (<http://college-chnu.cv.ua/pages/files/0200c06b610c/Recommendations.pdf> та https://drive.google.com/file/d/14PoxHnt_u7rPqGbGu3cccWyTRXbI5-Gg/view). Варто відзначити, що силабуси також містять інформацію щодо способів комунікації з науково-педагогічними працівниками. Водночас відповідне інформування здобувачів здійснюється усно на початку кожного семестру на вступних лекціях навчальних дисциплін. Перед проведенням контрольних заходів науково-педагогічні працівники додатково звертають увагу на критерії оцінювання (підтверджено у спілкуванні з НПП та здобувачами). Результати опитування здобувачів ОПП "Гідрометеорологія" щодо вибіркового освітнього компонентів (https://drive.google.com/file/d/1H7uy6s8eGLr_b4mQ4Hsf722SIIm8JLCU9/view) підтвердили, що 91,6 % респондентів ознайомлюються з силабусами (з них 8,6 % – частково), загалом силабуси доступні (чверть респондентів зазначили, що лише частково для окремих дисциплін). Результати опитування здобувачів спеціальності 103 "Науки про Землю" (<https://drive.google.com/file/d/1pQNYNbcco4JldWC4AraVzpkcjlTK5ZNT/view>) показали, що на початку вивчення нових дисциплін їх ознайомлюють з вимогами до курсів (94,4 %). Це підтверджує існування в ЗВО політики інформування здобувачів в контексті даного підкритерію. Водночас закладу варто приділити увагу більш ґрунтовному ознайомленню здобувачів із принципами роботи програми "Moodle", оскільки відповідні складності згадані здобувачами в опитуванні. Проте ця рекомендація не впливає на загальний висновок експертної групи, оскільки опитування було анонімним та стосувалося усієї спеціальності, а відповідних скарг від здобувачів ОПП "Гідрометеорологія" експертна група не отримала.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Первинні навички наукової діяльності формуються у здобувачів під час опанування навчальної дисципліни "Основи наукових досліджень", написання курсових (2, 3 курс) та кваліфікаційної роботи (редакція ОПП 2020 р.). Окремі елементи досліджень та отримання досвіду використання спеціалізованого обладнання для їх проведення реалізуються у межах навчальних та виробничих практик та на заняттях (встановлено на підставі спілкування з фокус-групами, аналізу силабусів, тем та змісту курсових робіт, методичних рекомендацій до них https://drive.google.com/file/d/1qiBuBhqfN8yacbE_iAmxMGPqigX8gN/view). В позааудиторний час здобувачі залучені до наукової діяльності через участь у внутрішніх та зовнішніх студентських наукових конференціях (наприклад, Д. Стефурак) та конкурсах студентських наукових робіт (http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/041student/06stud_tovar та [http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/00news&data\[16548\]\[id\]=14422](http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/00news&data[16548][id]=14422)). Здобувачі зазначили, що в тому числі результати досліджень, отриманих при написанні курсових робіт, є основою матеріалів для участі у студентських наукових конференціях. При кафедрі активно діє науковий гідрологічний гурток під керівництвом доц. Николаєва А.М. (<https://drive.google.com/file/d/1wuIB-dJowT7qIZosCWDl-NrN7WTQR27/view>). Заохочення до наукової діяльності реалізується також за рахунок додаткових балів у рейтингу успішності здобувачів (https://drive.google.com/file/d/1DG2_aEX5y5gkZMdVi6qry4NwztXwo-3h/view). На базі ЗВО науково-педагогічні працівники задіяні у виконанні наукових досліджень, наприклад, під керівництвом проф. Юшенка Ю.С. "Наукове обґрунтування принципів планування сталого, якісного розвитку річки Прут у межах Чернівецької області" (2019 р.) та "Наукове обґрунтування принципів планування сталого якісного розвитку ландшафтів русла і заплави річки Сирет у межах Чернівецької області" (2021 р.). Відповідна інформація оприлюднена на веб-сайті кафедри (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/05science>), підтверджена наданими звітами про НДР, договорами про співпрацю, Рішеннями Чернівецької обласної ради (2019 та 2021 рр.). Наявна й позауніверситетська дослідницька робота НПП. Наприклад, участь доц. Пасічника М.Д. та проф. Юшенка Ю.С. у реалізації проекту "Безпека та захист - спільний фактор транскордонного співробітництва", в рамках спільної операційної програми Румунія - Україна 2014-2020 (надано відповідні підтверджуючі документи). ЗВО долучає здобувачів до роботи за науковою тематикою кафедри: студентів бакалаврату на умовах отримання первинного професійного досвіду та магістрантів на умовах оплати (встановлено на підставі спілкування з фокус-групами). Зважаючи на наукову та професійну активність задіяних в ОПП науково-педагогічних працівників радимо також доповнити перелік рекомендованої літератури у силабусах власним науковим доробком НПП (оскільки на момент проведення акредитації наявні лише поодинокі відповідні посилання в окремих силабусах).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Удосконалення змісту навчання є складовою методичної роботи факультету (<https://drive.google.com/file/d/1kapJLNQN1zdU22W1Lj-PUO4Jg7xAoTRg/view>). Розробка та своєчасне оновлення силабусів є завданням кафедр (<https://drive.google.com/file/d/1moHLFDcVrU2Tk7407xACTn1RVRwZkwex/view>). Відповідно до внутрішніх нормативів (https://drive.google.com/file/d/1rFVXb_JZoVNab4J2x8tHTz2vfVmH4JOP/view) “оновлення ... робочих програм дисциплін” відбувається щорічно. Відповідно до планів роботи Науково-методичної ради університету за 2019-2022 рр. їх затвердження відбувається в серпні, а звітування структурних підрозділів щодо готовності НМКД на поточний рік – у вересні (<http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/scienc/04%20nmr/02>). Зі спілкування з фокус-групами, аналізу документів встановлено, що періодичність оновлення силабусів загалом визначається потребами освітнього процесу, змінами в законодавстві, отриманням нової науково-технічної інформації. Відповідальність за своєчасне оновлення силабусів покладена на НПП. Окрім прикладів оновлення силабусів, поданих у відомостях самооцінювання, закладом також надані протоколи засідань кафедри гідрометеорології та водних ресурсів (№ 16 від 12.04.2021 р., №1 від 30.08.2021 р. та № 2 від 31.08.2021 р.), а також протоколи засідань навчально-методичної ради факультету (№ 8 від 20.04.2021 р. та №1 від 01.09.2021 р.), під час яких відбулося обговорення змін до силабусів та їх затвердження. Тобто відповідні процедури реалізуються у закладі систематично. Експертній групі надано силабуси навчальних дисциплін “Загальна гідрологія і методи гідрометеорологічних вимірювань”, “Методи обробки та аналізу гідрометеорологічної інформації”, “Небезпечні гідрологічні явища”, “Основи наукової діяльності”, “Основи геоекології”, “Гідропрогнози”, “Гідрологія гірських областей”. З їх аналізу (та поданих протоколів) констатуємо, що внесені зміни переважно зумовлені: узгодженням переліку компетентностей та ПРН із вказаним у Стандарті вищої освіти, розширенням переліку тем лекцій (зокрема за побажанням стейкхолдерів та у зв'язку з включенням результатів наукових досліджень НПП у тематику дисципліни), доповненням інструментарію, використовуваного на практичних заняттях. Під час зустрічей роботодавці, здобувачі та випускники підтвердили сучасність навчального матеріалу, що подається на ОПП. Також для ознайомлення здобувачів із сучасним доробком в галузі до викладання залучено зовнішнього сумісника Настюка М. Г. та проводяться “бінарні” заняття (підтверджено на зустрічі з роботодавцями, інформація висвітлена на сайті кафедри [http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/00news/archive&data\[16550\]\[news_id\]=14346](http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/00news/archive&data[16550][news_id]=14346)). Однак відзначимо, що силабуси містять значну частку посилань на застарілу літературу (1950-1990 рр.). Також мала частка посилань на авторські методичні розробки НПП, задіяних у реалізації відповідних освітніх компонентів. Що у контексті підкритерію 4.4 ілюструє слабку сторону ОПП та буде відображено у рекомендаціях експертної групи.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЗВО підтримує контакт з іноземними партнерами (<http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/09partneruniv>). Серед стратегічних напрямків роботи ЗВО щодо міжнародної діяльності на наступні 5 років – “підвищення привабливості Університету для іноземних студентів” та “удосконалення курсів вивчення іноземних мов із залучення висококваліфікованих фахівців та носіїв мови з метою посилення участі студентів та співробітників у міжнародній діяльності Університету” (<https://drive.google.com/file/d/0B1ffApaX3KANtThWYkpqR3FMNkRXVVMxRlZZczl1d2ZVdEZZ/view?resourcekey=0-R875tdwbnDpePJGkPjknRg>). В даному контексті на ОПП задіяні в тому числі науково-педагогічні працівники, які мають сертифікати, які підтверджують рівень володіння іноземною (англійською) мовою (документи надані гарантом). Здобувачі та науково-педагогічні працівники мають доступ до наукометричних баз “Scopus” і “Web of Science” (здобувачі підтвердили свою поінформованість). Внутрішніми нормативними документами здобувачам гарантовано право на академічну мобільність (<http://surl.li/aeudh>). Випускники освітньої програми мають відповідний досвід (http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/041student/08akad_mob), проте чинні здобувачі ОПП неактивні в реалізації свого права на академічну мобільність. Науково-педагогічні працівники, задіяні в ОПП “Гідрометеорологія”, долучаються до міжнародних стажувань. Так, асист. Костенюк Л.В. має досвід стажування в “Academic society of Michal Baludansky” у Словацькій республіці (<http://surl.li/aeudp>), гарант ОПП доц. Пасічник М.Д. – в “Університеті Collegium Civitas” у Польщі (<http://surl.li/aeudt>). В 2019 р. проф. Ющенко Ю.С. брав участь у міжнародному проекті “Technology Needs Assessment” в якості експерта. В рамках спільної операційної програми Румунія - Україна (2014-2020 рр) до реалізації проекту “Безпека та захист – спільний фактор транскордонного співробітництва” залучені доц. Пасічник М.Д. та проф. Ющенко Ю.С. (закладом надано відповідні підтверджуючі документи). Апробація наукового доробку задіяних в ОПП науково-педагогічних працівників здійснюється під час Міжнародних конференцій, представлення результатів світовому загалу – у міжнародних періодичних виданнях (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/03publications/07world>). З відповідною інформацією можна ознайомитися на веб-сайті кафедри за наданими посиланнями на сторінці кожного НПП. Заклад має досвід проведення спільної навчальної практики для українських та іноземних студентів (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/12praktuku>). В процесі викладання освітніх компонентів враховуються “Європейські водні рамкові директиви” (на підставі спілкування зі стейкхолдерами). Проте зауважимо, що в силабусах навчальних дисциплін відсутні посилання на рекомендовану літературу іноземною (не російською мовою), а також значна частка рекомендованої російськомовної літератури. Це виявляє слабку сторону реалізації даної ОПП та буде відображено в рекомендаціях експертної групи.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Найважливіша розгалужена мережа каналів для інформування здобувачів щодо цілей освітніх компонентів, ПРН, критеріїв оцінювання (через доступ до веб-ресурсів ЗВО, системи "Moodle", усне спілкування). Заклад активно підтримує наукову роботу здобувачів, зокрема через науковий гідрологічний гурток та рейтингові бали, здобувачі залучаються до наукової діяльності кафедри. Проводяться "бінарні" заняття за участі стейкхолдерів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Недосконала процедура дотримання студентоцентрованого підходу: у блоках дисциплін вільного вибору студента переважають профільні навчальні дисципліни, що ускладнює здобувачу процес набуття додаткових компетентностей відповідно до його індивідуальних потреб. Неможливий вільний доступ до силабусів/анотацій навчальних дисциплін не сприяє популяризації ОПП серед потенційних абітурієнтів. В переліку рекомендованої літератури у силабусах мала частка посилань на результати власних наукових досліджень НПП, у тому числі на праці методичного характеру. Низька академічна мобільність здобувачів. В переліку рекомендованої літератури у силабусах значна частка літератури 1950-1990 років, російськомовної літератури, майже відсутні посилання на джерела іноземною (не російською) мовою. Експертна група рекомендує: удосконалити процедуру вибору дисциплін, забезпечивши здобувачам більш широку можливість набуття не лише фахових компетентностей, а і загальних. Оприлюднити принаймні скорочені версії силабусів або анотації навчальних дисциплін на офіційному веб-ресурсі із відкритим доступом для популяризації ОПП серед потенційних абітурієнтів. Доповнити перелік рекомендованої літератури у силабусах власними науковими та методичними розробками НПП. Активізувати роботу щодо популяризації академічної мобільності серед учасників освітнього процесу, зокрема здобувачів вищої освіти. Оновити перелік рекомендованої літератури у силабусах, зменшити частку російськомовної літератури та надати посилання на джерела іноземною мовою, що цілком відповідає концепції інтернаціоналізації освітнього середовища.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми навчання та викладання сприяють досягненню ПРН та формуванню компетентностей, передбачених ОПП "Гідрометеорологія". Для забезпечення академічних свобод та студентоцентрованого підходу використовуються традиційні, активні та елементи інтерактивних методів викладання та навчання, здобувачі вільні у виборі тем досліджень, місць проходження практики. Найважливіша розгалужена мережа каналів для інформування здобувачів щодо цілей освітніх компонентів, ПРН, критеріїв оцінювання (веб-ресурси ЗВО, система "Moodle", усне спілкування). Проте відповідний доступ мають лише авторизовані користувачі. Поєднання навчання та досліджень реалізується за різними напрямками в межах освітнього процесу та в позааудиторний час. Активно функціонує студентський науковий гурток, здобувачі долучаються до наукової роботи кафедри. Науково-педагогічні працівники також є учасниками наукових міжнародних та вітчизняних проєктів, беруть участь у конференціях та публікують результати власних досліджень. Силабуси та методичні матеріали оновлюються. Однак бажано доповнити їх власними науковими та методичними розробками НПП, збільшити частку сучасної літератури, в тому числі іноземною мовою, та зменшити частку російськомовної літератури. Ознайомлення здобувачів із сучасним станом в галузі також забезпечується завдяки залученню роботодавців до освітнього процесу. Учасники освітнього процесу мають змогу долучитися до міжнародної наукової спільноти під час конференцій та реалізації свого права на академічну мобільність. Однак закладу варто приділити увагу її популяризації саме серед здобувачів. Таким чином, ОПП "Гідрометеорологія" відповідає вимогам за даним Критерієм. Виявлені слабкі сторони не знижують якість освітнього процесу та можуть бути усунені в робочому порядку.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Відповідно до внутрішніх документів ЗВО видами контрольних заходів є: поточний, семестровий (підсумковий) контроль у формі іспиту або заліку та підсумкова атестація у формі захисту кваліфікаційної роботи або кваліфікаційного іспиту залежно від вимог Стандарту вищої освіти. Оцінка за підсумковий контроль “як правило” становить 40-50 балів, мінімальна оцінка за поточний контроль – не менше 35 балів. Підсумкова оцінка здобувача є сумою балів за усі види діяльності, передбачені силабусом навчальної дисципліни (підтверджено аналізом наданих силабусів, а також документів (https://drive.google.com/file/d/1x419wQ3yhhBioazmcm_xUod7zrSsdCVN/view) та (<https://drive.google.com/file/d/1aDDzrMzuZ7OA1CervuLzeYLONEosLySV/view>). Форми контролю є варіативними залежно від характеру ПРН, досягнення яких потрібно перевірити: тести, розрахункові роботи, індивідуальні завдання, усне та письмове опитування, колоквиуми тощо. Це корелює з рекомендаціями внутрішніх нормативів (<https://drive.google.com/file/d/1ChIo3QnwzjsPcFZsbS-7gGv4m3hJ6HbA/view>). Для ознайомлення з відповідними вимогами та критеріями оцінювання здобувачі мають доступ до силабусів, оприлюднених на веб-сайті кафедри та у системі “Moodle”. У рекомендаціях ЗВО до розробки силабусів зазначено, що НПП повинен дати час здобувачам на ознайомлення із силабусом (<http://college-chnu.cv.ua/pages/files/0200c06b610c/Recommendations.pdf>). Також в системі “Moodle” вони можуть ознайомитися з переліком питань до підсумкового контролю. Зазвичай запитання до заліку та іспиту подані в системі списком або обираються викладачем із переліку питань, поданих відповідно до кожної теми. На початку семестру й напередодні контрольних заходів НПП додатково пояснюють критерії оцінювання та форми роботи (зі спілкування з фокус-групами). Здобувачі підтвердили, що вони чітко розуміють критерії оцінювання і підсумкових, і поточних робіт (практичних та лабораторних включно). Результати опитування здобувачів спеціальності 103 “Науки про Землю” загалом свідчать про задоволеність студентів рівнем інформування про вимоги до курсів. Водночас майже 22 % респондентів не повною мірою задоволені методами оцінювання. Також закладу варто додатково інформувати здобувачів щодо специфіки проведення контрольних заходів у системі “Moodle”, оскільки окремі респонденти зазначили складність для них такої роботи (<https://drive.google.com/file/d/1pQNYNbcco4JdWC4AraVzpkcjlTK5ZNT/view>). Зауважимо, що опитування стосувалося здобувачів усієї спеціальності, і аналогічних скарг від здобувачів ОПП “Гідрометеорологія” отримано не було. Тому експертна група звертає увагу закладу на існування такої складності, проте не констатує недолік. Графік освітнього процесу оприлюднюється на сайті факультету. Позитивною практикою є визначення графіку “рубіжного контролю” – поточних контрольних заходів, що дає змогу здобувачам планувати свою освітню діяльність ефективніше (http://geo.chnu.edu.ua/?page=ua/05edu/01graf_osv_proc).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Процедура проведення підсумкової атестації в ЗВО регулюється “Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти...” (https://drive.google.com/file/d/1-JYnU5bt8e_KIz4-ALQPDuSOLFGd6mN8/view), “Положенням про організацію освітнього процесу...” та додатком до нього (<https://drive.google.com/file/d/1ChIo3QnwzjsPcFZsbS-7gGv4m3hJ6HbA/view>). Підсумкова атестація здобувачів відповідно до первинної редакції ОПП “Гідрометеорологія” (від 2017 р.) здійснюється “...у формі комплексного державного іспиту із дисциплін професійного циклу за спеціальністю 103 “Науки про Землю” спеціалізації “Гідрометеорологія”. Відповідно до навчального плану на атестацію виносяться питання з дисциплін “Гідрологічні розрахунки”, “Гідрометрія і облік стоку”, “Гідрохімія водних об’єктів з основами гідроекології”. Проте враховуючи наявність в ОПП також значної метеорологічної складової підготовки, ЕГ вважає, що питання з перевірки досягнення здобувачами ПРН, пов’язаних із метеорологією, також мають бути включені до атестаційного іспиту. Остання на момент акредитації редакція ОПП “Гідрометеорологія” (від 2020 р.) враховує вимоги Стандарту вищої освіти спеціальності 103 “Науки про Землю” (2019 р.): формою підсумкової атестації є захист кваліфікаційної роботи. Вимоги, визначені в ОПП до характеру кваліфікаційної роботи, сприяють перевірці досягнення здобувачами ПРН за рахунок використання такої форми атестації. Уточнимо, що узгодження освітньо-професійної програми з вимогами Стандарту відбулося із запізненням. В Наказі № 730 від 24.05.2019 “Про затвердження стандарту вищої освіти ...” зазначено, що документ вводиться в дію з 2019-2020 навчального року. Проте ОПП “Гідрометеорологія” із урахуванням відповідних вимог вступила в дію лише з 2020-2021 навчального року (затверджена 30.06.2020 р., протокол № 6 Вченої ради університету, введена в дію наказом ректора з 01.09.2020 р.). Заклад пояснив подібну затримку складною та довготривалою процедурою перегляду та затвердження освітніх програм у ЗВО, яка (враховуючи потребу у часі на якісну взаємодію зі стейкхолдерами та перегляд проекту ОПП внутрішніми інстанціями) може тривати до 6 місяців, що унеможливило терміновий перегляд освітньої програми і своєчасне її узгодження. Посилаючись на роз’яснення Міністерства освіти і науки України (зокрема, 1/12-5004 від 19.10.2020 р.) щодо права ЗВО на автономність у внесенні змін до ухвалених ОПП, заклад протягом 2019-2020 навчального року узгодив ОПП з вимогами Стандарту вищої освіти, проте затверджена редакція вступила в дію вже з 2020-2021 навчального року. В цьому експертна група бачить загалом недосконалість організаційних процесів саме на інституційному рівні. Додатково варто узгодити план навчального процесу із внутрішніми нормативами. Так, згідно з “Положенням про організацію освітнього процесу...” на написання кваліфікаційної роботи виділяється 4 тижні, в той час як у навчальному плані ОПП “Гідрометеорологія” (редакція від 2020 р.) заплановано лише 2.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об’єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Форми та процедури контролю регламентуються оприлюдненими на офіційному веб-сайті закладу внутрішніми документами ЗВО (“Положення про організацію освітнього процесу...” та додаток до нього, “Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів...”, “Рекомендації до розроблення силабусів...”). Заклад надає НПП свободу вибору методів та форм контролю, залежно від специфічних особливостей ПРН, досягнення яких потрібно перевірити (<https://drive.google.com/file/d/1ChIo3Qnw3jsPcFZsbS-7gGv4m3hJ6HbA/view>). Об’єктивність екзаменаторів забезпечується низкою заходів. Так, підсумкова оцінка складається з балів, отриманих здобувачем за різні види робіт протягом семестру. У випадку двох НПП, задіяних у викладанні навчальної дисципліни, обидва мають брати участь у підсумковому оцінюванні (<https://drive.google.com/file/d/1aDDzrMzuZ7OA1CervuLzeYLoNEosLySV/view>). За свідченням керівництва факультету система “рубіжного контролю” дає змогу протягом усього семестру контролювати динаміку успішності здобувачів та відзначати неочікувані відхилення. Також показовими щодо об’єктивності екзаменаторів та відповідності форм контролю є заходи із відтермінованого оцінювання (рівня залишкових знань), які проводяться після опанування дисципліни та підсумкового контролю. Додатково об’єктивність оцінювання забезпечується використанням тестів, зокрема в системі “Moodle” (автоматизоване оцінювання без залучення НПП, контрольні питання для здобувачів формуються випадково із загальної бази) та розрахункових завдань, що унеможливує плюралізм трактування відповіді та некоректного оцінювання. Інтереси здобувачів щодо оскарження оцінок гарантуються оприлюдненим на сайті факультету “Положенням про апеляцію на результати підсумкового контролю знань студентів...” (<https://drive.google.com/file/d/16FPnHMJXd2al362HvDwmvoZ5uEih42ks/view>), згідно з яким утворюються “апеляційні комісії” для повторного проведення контрольних заходів у випадку виникнення конфлікту. Також здобувачі можуть у робочому порядку протягом відведеного часу після завершення сесійного періоду перекласти окремі види робіт (у випадку неотримання мінімально допустимої кількості балів або у зв’язку з відсутністю на контрольному заході з поважних причин). Оскарження результатів підсумкової атестації регламентоване у “Положенні про атестацію здобувачів вищої освіти” (https://drive.google.com/file/d/1-JYnU5bt8e_KIz4-AIQPDuSOLFgd6mN8/view). Під час спілкування здобувачі та випускники ОПП “Гідрометеорологія” і суміжних програм зазначили, що не потрапляли у конфліктні ситуації в контексті оцінювання: науково-педагогічні працівники об’єктивні, на запит охоче пояснюють виставлені оцінки, дають змогу повторно скласти контрольну та інші види робіт.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика дотримання академічної доброчесності висвітлена у внутрішніх документах (https://drive.google.com/file/d/14PoxHnt_u7rPqGbGu3cccWyTRXbI5-Gg/view та <https://drive.google.com/file/d/14UAVRHptFJkoS4NW5h35lDhfpsqOsyrrp/view>). Згідно з “Етичним кодексом...” та “Положенням про виявлення та запобігання академічному плагиату...” (https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJII2ot4UeSq2_BSGadrPl_/view) відповідну перевірку проходять усі праці НПП (методичні й наукові) та здобувачів (обов’язково – лише кваліфікаційні роботи). За ОПП “Гідрометеорологія” на момент акредитації відсутня практика написання кваліфікаційних робіт, наявні курсові роботи. ЗВО рекомендує, але не зобов’язує перевіряти їх на відсутність неправомірних запозичень (https://drive.google.com/file/d/1qiBuBhqfytN8yacbE_iAmxMGPqigX8gN/view). Тому курсові роботи за ОПП “Гідрометеорологія” не проходили відповідну перевірку. Однак у наданих примірниках був перелік використаних джерел з коректними посиланнями на них по тексту. Водночас на думку ЕГ обов’язкова перевірка і курсових робіт (зважаючи на їх наукову складову) лише посилить політику академічної доброчесності в ЗВО. “Положення про виявлення та запобігання академічному плагиату...” містить інформацію щодо видів академічної недоброчесності, заходів з її попередження та видів відповідальності, процедур проведення перевірки та рекомендованих обсягів показників подібності. У випадку перевищення коефіцієнту подібності автор може звернутися з апеляцією. Також робота може бути повернена на доопрацювання, після чого буде повторно перевірена. Роботи, в яких зафіксована академічна недоброчесність, не допускаються до розгляду (в тому числі дисертації), публікації, це є підставою для розгляду питання про відрахування їх автора з аспірантури або не продовження трудового контракту. Перевірка кваліфікаційних та інших робіт здійснюється із використанням системи Unicheck (http://library.chnu.edu.ua/?page=/ua/02infres/02cat_int_res/unplag). Позитивно, що спорадична перевірка рефератів та інших робіт здобувачів автоматично відбувається при їх завантаженні в систему “Moodle”, яка активно використовується ЗВО. Академічній доброчесності під час проведення контрольних заходів (зокрема при дистанційній формі роботи) сприяють внутрішні рекомендації закладу щодо надійної автентифікації здобувачів, використання відеофіксації (з аналізу нормативних документів, спілкування з фокус-групами). Загальній культурі академічної доброчесності сприяють “Правила академічної доброчесності”, дотримання яких є обов’язковим для усіх учасників освітнього процесу (https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzxJwWe-rz6_eTUFUBGv4c/view). Також у ЗВО діє комісія з академічної доброчесності, “Етичний кодекс Чернівецького національного університету ...”. Заклад систематично проводить просвітницькі заходи з популяризації академічної доброчесності для учасників освітнього процесу (http://geo.chnu.edu.ua/?page=ua/072akad_dobr). Учасники фокус-груп підтвердили участь у подібних заходах.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Розроблена потужна нормативна база, що регулює процедури проведення контрольних заходів та сприяє гарантуванню прав здобувачів в контексті оскарження результатів оцінювання. Активно використовується система “Moodle”, яка сприяє об’єктивності оцінювання здобувачів. Наявна потужна нормативна база, що чітко регламентує політику та процедури закладу в контексті дотримання академічної доброчесності. Оприлюднення графіку “рубіжного контролю” дозволяє здобувачам варіювати інтенсивність власної пізнавальної діяльності. Реалізуються елементи автоматичної перевірки рефератів та інших робіт здобувачів при їх завантаженні в систему “Moodle”.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Перевірка на відсутність неправомірних запозичень обов’язкова лише для кваліфікаційних робіт здобувачів. Підсумкова атестація (підсумковий іспит – редакція ОПП від 2017 р.) орієнтована переважно на перевірку гідрологічних, а не комплексно гідрометеорологічних ПРН, відповідно до сутності ОПП. Недосконалі організаційні процеси на інституційному рівні в контексті оперативного реагування на зміни вимог Стандартів вищої освіти та інших нормативних документів, зокрема і щодо форм підсумкової атестації. Обсяг тижнів, виділених на написання кваліфікаційної роботи (редакція навчального плану від 2020 р.), не корелює із внутрішніми нормативами. Експертна група рекомендує: обов’язково перевіряти не лише кваліфікаційні, але й курсові роботи здобувачів на відсутність неправомірних запозичень. На інституційному рівні переглянути процедури в контексті оперативного реагування на зміни вимог Стандартів вищої освіти та інших нормативних документів, зокрема і щодо форм підсумкової атестації. В процесі підсумкової атестації (підсумкового іспиту – редакція ОПП від 2017 р.) комплексно перевіряти досягнення здобувачами ПРН не лише гідрологічного, але й метеорологічного спрямування відповідно до змісту ОПП. Узгодити навчальний план (в контексті розподілу часу на різні види робіт) із внутрішніми нормативними документами.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

В закладі діє потужна нормативна база, яка регулює процедури оцінювання. Форми контролю, які застосовуються в ОПП “Гідрометеорологія”, дозволяють перевірити досягнення здобувачами ПРН. Критерії оцінювання подаються в силабусах, оприлюднених на веб-сайті ЗВО та в системі “Moodle”. Також вони повідомляються здобувачам науково-педагогічними працівниками в усній формі на початку навчання та перед контрольними заходами. Процедури оцінювання є прозорими, науково-педагогічні працівники – об’єктивними. Підсумковою формою атестації (редакція ОПП від 2020 р.) є захист кваліфікаційної роботи, що цілком відповідає вимогам Стандарту вищої освіти для спеціальності 103 “Науки про Землю”. Однак узгодження ОПП зі Стандартом в даному контексті відбулося із затримкою. Здобувачі поінформовані та забезпечені правом оскаржувати оцінки та повторно брати участь у контрольних заходах. ЗВО має потужну нормативну базу, яка сприяє політиці академічної доброчесності серед усіх учасників освітнього процесу. Однак бажано в обов’язковому порядку перевіряти не лише кваліфікаційні, але й курсові роботи здобувачів на відсутність неправомірних запозичень. Загалом освітня програма “Гідрометеорологія” відповідає вимогам за Критерієм 5, а слабкі сторони не знижують якість освітнього процесу і можуть бути усунені в робочому порядку.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

До реалізації обов’язкових освітніх компонентів ОПП “Гідрометеорологія” залучено 2 доктори та 14 кандидатів наук, з них 1 доктор та 7 кандидатів наук є співробітниками кафедри гідрометеорології та водних ресурсів (в тому числі сумісниками). Підставою встановлення відповідності науково-педагогічних працівників освітнім компонентам, які вони викладають, переважно є академічна відповідність (профільна освіта та/або науковий ступінь). Усі науково-педагогічні працівники, задіяні у викладанні обов’язкових дисциплін циклу професійної підготовки, мають науковий ступінь кандидата географічних наук, 1 НПП – доктора географічних наук (Ющенко Ю.С., Пасічник М.Д., Паланичко О.В., Настюк М.Г., Костенюк Л.В., Шевчук Ю.Ф. – за спеціальністю 11.00.07 – “Гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія”; Сівак В.К., Николаєв А.М. – за спеціальністю 11.00.11 – “Конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів”). Настюк М.Г. також відповідає ОК, викладання яких забезпечує, за професійною кваліфікацією, оскільки є зовнішнім сумісником (основна посада – завідувач сектору гідрологічних спостережень відділу гідрології Чернівецького обласного центру з гідрометеорології). Проф. Ющенко Ю.С. та доц. Пасічник М.Д. беруть активну участь у вітчизняній та міжнародній професійній дослідницькій діяльності. Науково-педагогічні працівники, задіяні у викладанні обов’язкових навчальних дисциплін циклу загальної підготовки, так

само мають освіту та науковий ступінь, що корелює із освітніми компонентами, які вони викладають (крім 1 НПП, який не має наукового ступеня, але відповідає за освітою). 94,4 % респондентів опитування здобувачів спеціальності 103 “Науки про Землю” зазначили, що професійна кваліфікація НПП відповідає освітнім компонентам, які вони викладають (<https://drive.google.com/file/d/1pQNYNbcco4JIdWC4AraVzpkcjlTK5ZNT/view>). Також їх високу професійну кваліфікацію підкреслили роботодавці, випускники та здобувачі освітньо-професійної програми “Гідрометеорологія” та суміжних ОПП під час зустрічі з експертною групою. З наданої закладом та наявної у відкритих джерелах інформації ЕГ встановлено, що науково-педагогічні працівники мають науковий (монографії, публікації у вітчизняних та міжнародних періодичних виданнях) та методичний (підручники, конспекти лекцій, інші рекомендації та вказівки) доробок, проходять стажування та підвищують кваліфікацію відповідно до освітньо-професійної програми “Гідрометеорологія”. Проте аналіз інформації про відповідність науково-педагогічних працівників освітнім компонентам (таблиця 2 та її уточнена редакція, надана гарантом додатково), аналіз переліку рекомендованої основної та допоміжної літератури у силабусах дають підстави експертній групі рекомендувати науково-педагогічним працівникам активізувати свою наукову та особливо методичну діяльність саме у розрізі освітніх компонентів, до викладання яких вони залучені.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури підбору кадрів у ЗВО регламентуються “Положенням про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників...” (<https://drive.google.com/file/d/oB1PzclSOKFQnSFg4X3NhclVMWC1LSHZxVmtmUEUtcow3eUZr/view?resourcekey=o-oKCO395dqobag8mijeQSCg>), згідно з яким підбір НПП здійснюється на конкурсній основі відкрито та прозоро. Інформація щодо наявності вакантних посад своєчасно оприлюднюється на офіційному веб-ресурсі ЗВО (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/zaginf/o2_o/1). Претенденти на вакантні посади науково-педагогічних працівників оцінюються за рівнем їх академічної та професійної відповідності освітнім компонентам, враховується їх науковий доробок. Первинним етапом конкурсного відбору НПП є обговорення кандидатур на кафедрі з формуванням відповідного висновку. У випадку, якщо кафедра не підтримала кандидата, він може продовжити участь у конкурсі на рівні Вченої ради факультету, що сприяє об’єктивності при підборі персоналу на ОПП. На географічному факультеті діє комісія з питань регламенту та кадрової політики (http://geo.chnu.edu.ua/res/geo/1/norn_doc/polozhennya%20pro%20postinyu%20komisiyu%20z%20pytan%20rehlamentu%20ta%20kadrovoyi%20polityky.pdf), в тому числі уповноважена надавати рекомендації щодо підбору НПП. З усіма співробітниками, обраними за конкурсом, укладається трудовий договір строком до п’яти років. Під час зустрічі представники керівництва ЗВО зазначили, що гарант грає важливу роль у підборі кадрів стосовно вибору НПП для викладання непрофільних дисциплін (циклу “загальної підготовки”). Спількування з фокус-групами, аналіз їх академічної та професійної відповідності, а також наукового доробку науково-педагогічних працівників свідчить, що наявний кадровий склад дозволяє якісно реалізувати ОПП “Гідрометеорологія”. Загалом це корелює з результатами опитування здобувачів спеціальності 103 “Науки про Землю” щодо відповідності професійної кваліфікації НПП освітнім компонентам, які вони викладають (<https://drive.google.com/file/d/1pQNYNbcco4JIdWC4AraVzpkcjlTK5ZNT/view>).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу має різноманітні форми. Вони є активними учасниками освітнього процесу в якості зовнішніх сумісників (Настюк М.Г. – завідувач сектору гідрологічних спостережень відділу гідрології Чернівецького обласного центру з гідрометеорології) та запрошених лекторів на “бінарні заняття” (<http://surl.li/amenh> та <http://surl.li/amenk>); консультують здобувачів у процесі написання кваліфікаційних робіт та є членами ЕК – завідувач сектору гідрологічних спостережень відділу гідрології Чернівецького обласного центру з гідрометеорології Настюк М.Г. та начальник Басейнового управління водних ресурсів річок Прут та Сірет Кавуля А.В. (на суміжних ОПП, оскільки на цій ще немає досвіду написання кваліфікаційних робіт здобувачами). Також здобувачі проходять практики у виробничих організаціях. Заклад має укладені угоди про співпрацю з Чернівецьким обласним центром з гідрометеорології, Басейновим управлінням водних ресурсів річок Прут та Сірет, Управлінням екології та природних ресурсів Чернівецької ОДА, Національним природним парком “Вижницький”, Департаментом екології та туризму Чернівецької ОДА, Регіональним центром спеціального контролю. При географічному факультеті створено Раду стейкхолдерів, метою діяльності якої є “удосконалення та покращення якості підготовки майбутніх фахівців” (http://geo.chnu.edu.ua/res//geo/1/norn_doc/polozhennya%20pro%20Radu%20stakeholderiv%20geografichnoho%20fakultetu.pdf та [http://geo.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/o10news&data\[16727\]\[id\]=14870](http://geo.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/o10news&data[16727][id]=14870)). Під час зустрічі роботодавці зазначили, що надають рекомендації щодо оновлення освітніх програм, взаємодіють із науково-педагогічними працівниками в контексті проведення спільних досліджень та підвищення кваліфікації останніх.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Залучення фахівців-практиків до викладання є одним із напрямків Стратегічного плану розвитку ЗВО до 2026 року (https://drive.google.com/file/d/1kd_mZM_yNCAQQpQK1JxejkPsOEvagMdt/view). На умовах зовнішнього сумісництва на ОПП “Гідрометеорологія” до викладацької діяльності залучений завідувач сектору гідрологічних спостережень відділу гідрології Чернівецького обласного центру з гідрометеорології Настюк М.Г. Також здобувачі ОПП відвідували “бінарні заняття”, в межах яких викладачі проводили спільні лекції з запрошеними фахівцями-практиками ([http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/00news/archive&data\[16550\]\[news_id\]=14346](http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/00news/archive&data[16550][news_id]=14346) та http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/00news/archive&data%5b16550%5d%5bnews_id%5d=14272). Роботодавці під час зустрічі підтвердили участь у цих заходах.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Згідно з “Положенням про підвищення професійної кваліфікації...” науково-педагогічні працівники вільні у виборі внутрішніх та зовнішніх відповідних ресурсів (https://drive.google.com/file/d/1opL_rGqXqGOytwv1IkoQUAKdJkInQeK6/view). НПП можуть користуватися контактами закладу з іноземними партнерами (<http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/09partneruniv>). В Університеті діє відділ міжнародних зв'язків, який надає підтримку щодо міжнародної наукової діяльності, стажувань (<http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>). В розрізі даної ОПП науково-педагогічні працівники можуть підвищувати кваліфікацію в організаціях, з якими у кафедри є договори про співпрацю (Чернівецький обласний центр з гідрометеорології, Басейнове управління водних ресурсів річок Прут та Сірет, Управління екології та природних ресурсів Чернівецької ОДА, Національний природний парк “Вишницький”, Департамент екології та туризму Чернівецької ОДА, Регіональний центр спеціального контролю). Підвищення кваліфікації відбувається шляхом наукового розвитку (здобуття наукового ступеня), проведення досліджень (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/05science>), апробації їх результатів на вітчизняних та міжнародних конференціях, публікації у вітчизняних та іноземних періодичних виданнях. Асист. Костенюк Л.В. має досвід стажування в “Academic society of Michal Baludansky” у Словацькій республіці; доц. Пасічник М.Д. – в “Університеті Collegium Civitas” у Польщі; проф. Ющенко Ю.С. – в Українському науково-дослідному гідрометеорологічному інституті; доц. Паланичко О.В., доц. Шевчук Ю.Ф., доц. Николаєв А.М. – у Національному університеті водного господарства та природокористування. Відповідні сертифікати, свідоцтва та інші документи на підтвердження подані на офіційних сторінках НПП (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel>). Про професійну активність НПП свідчать і розміщені там чисельні подяки від виробничих та державних організацій. Матеріальне стимулювання реалізується відповідно до “Положення про порядок преміювання працівників ...” та “Положення про встановлення індивідуальних надбавок стимулюючого характеру до зарплати професорсько-викладацькому складу...” (<http://surl.li/aeujr>). Під час зустрічі представники керівництва та науково-педагогічні працівники зазначили, що наявна можливість отримати відшкодування за відрядження на наукові конференції. Це корелює зі Стратегічним планом розвитку ЗВО до 2026 року (https://drive.google.com/file/d/1kd_mZM_yNCAQQpQK1JxejkPsOEvagMdt/view) в контексті збільшення фінансування подібних відряджень. На час закордонних стажувань за НПП зберігається їх робоче місце (встановлено під час спілкування з фокус-групами). Моніторинг професійного розвитку НПП відбувається під час їх звітування про роботу при переукладанні трудового договору, за результатами опитування студентів та на підставі рейтингової системи (<http://geo.chnu.edu.ua/res//geo/1/reitung.vuklad/reitung%20vukl.%202018-2020.pdf>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Матеріальне стимулювання за розвиток викладацької майстерності реалізується згідно з “Положенням про порядок преміювання працівників ...” та “Положенням про встановлення індивідуальних надбавок стимулюючого характеру до зарплати професорсько-викладацькому складу...” (<http://surl.li/aeujr>). Основою для преміювання є індивідуальний рейтинг науково-педагогічних працівників, отримання балів до якого відбувається із врахуванням різних видів діяльності: підготовка та публікація навчально-методичної літератури, підготовка переможців студентських та учнівських (МАН) конкурсів. Преміюванню підлягає робота кафедри в цілому, відповідно до її місця в загальноуніверситетському рейтингу. Зі спілкуванням з академічним персоналом та керівництвом встановлено, що зазвичай вона розподіляється рішенням завідувача відповідно до внеску кожного НПП. Також можливе преміювання за “успішну навчально-методичну роботу, що забезпечила якісне поліпшення навчального процесу в рамках Болонського процесу” (<http://surl.li/aeujr>). Окрім матеріального заохочення, працівники університету “...у встановленому порядку можуть бути представлені до державних нагород, почесних звань, грамот, державних премій, інших відзнак” (<http://surl.li/aetsm>). Так, за здобутки у викладацькій діяльності проф. Ющенко Ю.С. нагороджений знаком “Відмінник освіти України”, має подяку від Чернівецького міського голови та Міністра освіти України, а також внутрішні університетські грамоти та подяки; асист. Костенюк Л.В. – подяки від Національного центру “Мала академія наук”; доц. Николаєв А.М., доц. Паланичко О.В., доц. Шевчук Ю.Ф. – внутрішні університетські грамоти та подяки; доц. Пасічник М.Д. – подяку від Чернівецької обласної ради. Додатковому розвитку викладацької майстерності сприяють відповідні стажування та пройдені курси з підвищення кваліфікації НПП: асист. Костенюк Л.В. (“Academic society of Michal Baludansky”, Словацька республіка); доц. Шевчук Ю.Ф. (сертифікат учасника тренінгу ЧНУ імені Юрія Федьковича “Система забезпечення якості вищої освіти України”); доц. Пасічник М.Д. (“Університет Collegium Civitas”, Польща; сертифікат ЧНУ імені Юрія Федьковича “Основи користування “Moodle”); доц. Паланичко О.В. (Національний університет водного господарства та природокористування, сертифікат підвищення кваліфікації за програмою “Освітні, педагогічні науки”).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Найвне активне та різноманітне залучення роботодавців до реалізації освітньої діяльності та забезпечення якості освітнього процесу. Проводяться “бінарні заняття” із запрошеними лекторами – фахівцями-практиками.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Науково-педагогічні працівники, задіяні до викладання (особливо спеціалізованих профільних навчальних дисциплін), показують низьку наукову та методичну публікаційну активність. Експертна група рекомендує: підвищити методичну та публікаційну активність науково-педагогічних працівників, що посилить обґрунтування їх відповідності освітнім компонентам, до викладання яких вони залучені.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Академічна кваліфікація науково-педагогічних працівників, задіяних в освітній програмі “Гідрометеорологія”, забезпечує досягнення здобувачами ПРН та загалом цілей освітньо-професійної програми. Однак варто активізувати наукову та методичну публікаційну активність НПП, що посилить дану програму. Процедура конкурсного відбору чіткі, прозорі та дозволяють підібрати кваліфікований кадровий склад для реалізації освітньо-професійної програми. Найвне широке залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу (різні форми наукової співпраці, участь роботодавців в складі ЕК, при ЗВО створена Рада стейкхолдерів). Також фахівці-практики активно залучені до проведення аудиторних занять на умовах зовнішнього сумісництва або в якості запрошених лекторів. Заклад створює умови для професійного розвитку науково-педагогічних працівників як фахівців в своїй галузі (вітчизняні та іноземні стажування, підвищення кваліфікації). Реалізуються заходи щодо їх морального та матеріального заохочення: подяки, грамоти, преміювання. Загалом освітня програма “Гідрометеорологія” відповідає вимогам за Критерієм 6, а визначені експертною групою слабкі сторони не знижують якість освітнього процесу і можуть бути усунені в робочому порядку.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Найвні фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ОПП “Гідрометеорологія” забезпечують досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання. Університет забезпечений навчальними приміщеннями в кількості 6,09 кв.м. на одну особу (при мінімальному 2,4 кв.м. у відповідності до Ліцензійних вимог провадження освітньої діяльності). Всі аудиторії устатковані необхідним мультимедійним обладнанням: комп’ютери чи ноутбуки, проектори, інтерактивні дошки, аудіосистеми. На базі географічного факультету обладнано 2 комп’ютерні класи, які використовуються в освітньому процесі. В комп’ютерних класах здобувачі мають доступ до таких програмних засобів як ArcGIS, QGIS, CarelDraw. В освітньому процесі також використовуються можливості Навчально-наукової геофізичної обсерваторії з сейсмічною та метеорологічною станціями. Крім цього, для наукових робіт здобувачів та науково-педагогічного персоналу використовуються 3 цифрові метеостанції, які розташовані на узбережжях річок Карпат, з подальшою можливістю обробки метеорологічних даних в спеціалізованому програмному продукті WeatherLink. Також, в освітньому процесі використовуються млинки, батометри, сита для визначення гранулометричного складу наносів та інші, які були продемонстровані ЕГ. Однак, на думку експертної групи, дане обладнання потребує оновлення. Найвне навчально-методичне забезпечення в друкованому варіанті розміщено на кафедрі гідрометеорології та водних ресурсів, в електронному – на сторінці кафедри (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/041student/03duscupl>) та на платформі дистанційного навчання Moodle(<https://moodle.chnu.edu.ua/>). В ЧНУ імені Ю. Федьковича розвинена інфраструктура – гуртожитки, де всі іногородні здобувачі можуть отримати місце для проживання на період навчання, спортивні клуби, майданчики, ідальні, студентські клуби, бібліотека з загальним фондом майже 2,8 млн примірників тощо.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЧНУ імені Ю. Федьковича забезпечує безоплатний доступ для науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів. На сайті Університету присутні всі необхідні нормативні документи, інформація щодо структурних підрозділів та діяльності тощо (<http://www.chnu.edu.ua/>). Здобувачі вищої освіти, науково-педагогічний та адміністративний персонал мають корпоративні пошти, за допомогою яких отримують доступ до навчально-методичних матеріалів на сторінці факультету та кафедри. В Університеті функціонує наукова бібліотека (<http://www.library.chnu.edu.ua/>) та інституційний репозитарій (<https://archer.chnu.edu.ua/>), до яких всі учасники освітнього процесу мають доступ. Також, у всіх корпусах Університету обладнано точки доступу до Wi-Fi.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Безпечність освітнього середовища в Університеті регламентується “Правилами внутрішнього трудового розпорядку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича” (<https://drive.google.com/file/d/oB1PzclSOKFQnZzl5alNOMzRxY3N2dGV2b2Y2SfN1Uk5YMTlJ/view?resourcekey=o-LTsp86siLK9yW7XU6G14Ug>). На думку ЕГ, навчальні приміщення відповідають всім санітарно-технічним нормам. Задля запобігання поширення гострої хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 в приміщенні географічного факультету встановлені санітаїзери та смітники для використаних засобів індивідуального захисту, на вході в корпус вимірюється температура безконтактним термометром. В ЧНУ ім. Ю. Федьковича функціонує Служба охорони праці та радіаційної безпеки, яка організовує профілактичні заходи щодо визначення та усунення небезпечних факторів, запобігання нещасним випадкам тощо. За безпечність середовища для психічного здоров'я здобувачів відповідає Соціально-психологічна служба. Задоволеність здобувачами освітнім процесом висвітлена в результатах опитування “Опитування щодо якості та задоволеності освітнім процесом”, що проходило 01.10-05.10.2021 р. (<https://drive.google.com/file/d/1pQNYNbcco4JIdWC4AraVzpkcjlTK5ZNT/view>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЧНУ імені Ю. Федьковича забезпечує освітню, інформаційну, консультативну, організаційну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти. Всю інформацію, що стосується навчання здобувачі можуть знайти на сайті факультету/кафедри. Також, навчально-методична література, завдання, питання до заліків/іспитів розміщено на платформі дистанційного навчання Moodle (<https://moodle.chnu.edu.ua/>), за допомогою якої відбувається дистанційне навчання. Комунікація з представниками деканату, деканом, викладачами відбувається наживо на консультаціях та зборах, через групи в месенджерах та соціальних мережах, або за допомогою корпоративної пошти, яка створюється всім учасникам освітнього процесу Університету. Організаційна, інформаційна та консультативна підтримка надається, також, органом студентського самоврядування – Студентським парламентом університету та факультету (http://www.chnu.cv.ua/index.php?page=ua/gum_osvita/o2%20stud_parlam). Основними завданнями Студентського парламенту є сприяння навчальній, науковій, громадській, спортивній та творчій діяльності. За соціальною підтримкою здобувачі можуть звернутись до Профспілкової організації студентів (<https://studprofkom.cv.ua/>). Так, профспілкова організація, за потреби, надає фінансову допомогу, заохочення у вигляді квитків на різні заходи, грошові премії за різні види діяльності, путівки на оздоровлення. Під час спілкування з ЕГ здобувачі наголосили на достатності різних видів підтримки від Університету.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Можливість навчання осіб з особливими освітніми потребами в ЧНУ імені Ю. Федьковича регламентується наступними нормативними документами: “Положенням про організацію освітнього процесу” (https://drive.google.com/file/d/1x419wQzyhhBiOazmcm_xUod7zrSsdCVN/edit), “Порядком супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення” (https://drive.google.com/file/d/1AG_SfxLKwB4lplFgHMeh4t2nzLvJTac9/view). На ОПП “Гідрометеорологія” прикладів навчання осіб з особливими освітніми потребами не було, однак географічний факультет надає відповідні умови для навчання. Так, маломобільні учасники освітнього процесу мають безперешкодний доступ (та відповідний супровід) на територію Університету та цокольного поверху географічного факультету, де розташовані дві аудиторії, в яких можуть проходити навчальні заняття. Також під час зустрічі ЕГ з представниками адміністрації факультету, було наголошено, що для факультету закуплений пересувний пандус. Однак, відповідна інфраструктура для осіб з вадами зору на факультеті відсутня.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Для всіх учасників освітнього процесу політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій є зрозумілими. Вони регламентуються “Положенням про засади безконфліктних комунікацій та врегулювання спорів учасників освітнього процесу у ЧНУ імені Ю. Федьковича” (<https://drive.google.com/file/d/1ummmJLYeGbcMCAb9ItGonH1sLOK2e6jVjk/view>). Здобувачі вищої освіти, які навчаються за ОПП “Гідрометеорологія”, на зустрічі з ЕГ пояснили, що при виникненні конфліктних ситуацій можуть звернутись до свого студентського куратора, представників Студентського парламенту та Профспілкової організації студентів, куратора з числа науково-педагогічних працівників, заступників декана, декана тощо. Для анонімних звернень створена Скринька довіри, яка розташовується в холі факультету. Також, в електронному вигляді здобувачі свої звернення можуть надсилати на пошти декана факультету та голови комісії з питань етики та академічної доброчесності географічного факультету (http://geo.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/071skrynka_doviry). При потребі психологічної допомоги здобувачі можуть звернутись до Соціально-психологічної служби, на що здобувачам наголошують представники адміністрації. Здобувачі та випускники на зустрічах із ЕГ повідомили, що під час навчання конфліктних ситуацій не виникало. Однак, географічним факультетом не проводяться опитування щодо конфліктних ситуацій, дискримінації, сексуальних домагань тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЧНУ імені Ю. Федьковича створює належні умови та середовище для освітньої діяльності. Для навчання здобувачів-гідрометеорологів використовуються можливості Навчально-наукової геофізичної обсерваторії. В Університеті створена Соціально-психологічна служба для надання психологічної підтримки членам академічної спільноти. Здобувачі вищої освіти, у разі виникнення будь-яких питань, за допомогою корпоративної пошти, месенджерів та соціальних мереж, можуть звернутись до будь-кого з представників науково-педагогічних працівників та адміністрації. На географічному факультеті створена Скринька довіри в фізичному і електронному виглядах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Обладнання, яке використовується в освітньому процесі, таке як млинки, батометри та інше, потребує оновлення. На географічному факультеті відсутня інфраструктура для осіб з вадами зору. Відсутність практики опитувань щодо конфліктних ситуацій, дискримінації, сексуальних домагань тощо. Експертна група рекомендує: систематично оновлювати обладнання, яке використовується в освітньому процесі; забезпечити приміщення факультету необхідною інфраструктурою для осіб з вадами зору; створити опитування щодо конфліктних ситуацій та викладати їх результати в загальний доступ.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОПП “Гідрометеорологія” та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 7, оскільки в Університеті створені належні умови для освітнього процесу, використовується низка процедур для підтримки здобувачів вищої освіти. Виявлені недоліки такі, як потреба в оновленні обладнання, відсутність інфраструктури для осіб з вадами зору та відсутність опитувань щодо конфліктних ситуацій є несуттєвими в контексті даного критерію та можуть бути вирішені за короткий проміжок часу.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм в ЧНУ імені Ю. Федьковича регламентується наступними нормативними документами: “Положення про організацію освітнього процесу” (https://drive.google.com/file/d/14PoxHnt_u7rPqGbGu3cccWyTRXbI5-Gg/view), “Положення про розроблення та реалізацію освітніх програм” (https://drive.google.com/file/d/1rFVXb_JZoVNab4J2x8tHTz2vfVmH4JOP/view). Відповідно до цих нормативних документів було оновлено ОПП “Гідрометеорологія” у зв’язку із затвердженням Стандарту вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (Наказ МОН №730 від 24.05.2019 р.). В освітню програму були внесені відповідні зміни, такі як загальні та фахові компетентності, програмні результати навчання, форма атестації здобувачів вищої освіти тощо. Відповідність процедури затвердження даної освітньої програми нормативним документам підтверджується протоколом засідання кафедри гідрометеорології та водних ресурсів № 18 від 22.05.2020 р., протоколом Вченої ради географічного факультету № 10 від 25.05.2020 р., протоколом Вченої ради Університету № 6 від 30.06.2020 р.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Залучення здобувачів вищої освіти до процесів перегляду освітніх програм відбувається через низку процедур. Основною процедурою залучення здобувачів є анонімні опитування (анкетування) від Центру забезпечення якості вищої освіти та від адміністрації факультету. Результати опитувань розміщено на сторінці кафедри (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/041student/07oput>) та на сторінці Центру забезпечення якості (<http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/scienc/02%20osvitniad/page08>). Однак, такі опитування стосуються переважно лише освітнього процесу і не носять систематичного характеру. На сторінці Центру забезпечення якості вищої освіти розміщено лише опитування, проведене в 2021/2022 н.р., а на сторінці кафедри опитування, проведені в 2020/2021 та 2021/2022 н.р., що не дозволяє відслідкувати динаміку змін освітнього процесу очима здобувачів вищої освіти. Наступною процедурою залучення здобувачів до процедур моніторингу якості – включення представників Студентського парламенту та Профспілкової організації до складу Вчених рад факультету/Університету та Навчально-методичних комісій (http://geo.chnu.edu.ua/res//geo/deanoff/sklad%20vchenoi%20radu_.pdf), та запрошення їх на засідання кафедр. Однак, під час зустрічі з ЕГ представники студентського самоврядування не надали конкретних прикладів пропозицій, які вносили на засіданнях кафедр та Вченої ради, що може слугувати підтвердженням формальності залучення здобувачів до процесів забезпечення якості.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об’єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У ЧНУ імені Ю. Федьковича існує практика залучення роботодавців до процесів перегляду освітніх програм та процедур забезпечення їх якості. ЕГ вважає співпрацю роботодавців та кафедри гідрометеорології та водних ресурсів тісною. Так, до робочої групи ОПП “Гідрометеорологія” був включений представник роботодавців – Настюк М.Г., завідувач сектору спостережень Відділу гідрології Чернівецького обласного центру з гідрометеорології та пропозицією Негайдалової Т.М., начальника Чернівецького обласного центру з гідрометеорології (http://geo.chnu.edu.ua/res//geo/103/proect.grupa/Wytiah_2_NM.pdf). Також, Геніч М.М., начальником відділу водних відносин басейнової взаємодії та міжнародного співробітництва БУВР річок Прут та Сірет, було запропоновано врахувати вимоги щодо принципів побудови і функціонування системи управління водними ресурсами річкових басейнів, що було враховано (<https://drive.google.com/file/d/19oOqJg5DwLhI9rReeUz3oYLeMZaiWiZb/view>). Також, кафедрою було проведено опитування щодо якості змісту та реалізації освітніх програм “Гідрометеорологія” та “Гідрологія” в травні 2021 р., однак опитування було проведено лише одне, що не може бути підтвердженням систематичності проведення даних опитувань.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар’єрного шляху випускників освітньої програми.

В ЧНУ імені Ю. Федьковича існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар’єрного шляху випускників. В Університеті функціонує асоціація випускників (<https://alumni.chnu.edu.ua/>). Окрім цього, географічний факультет підтримує зв’язок з випускниками через соціальні мережі, зустрічі випускників, що самі випускники підтвердили на зустрічі з ЕГ. На сторінці кафедри (<http://geo.chnu.edu.ua/?page=ua/02about/04vypuskniku>) розміщена інформація щодо відомих випускників.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В ЧНУ імені Ю. Федьковича систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти забезпечує Центр забезпечення якості вищої освіти (<http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/scienc/02%20osvitniad/page08>). В своїй діяльності даний Центр керується “Положенням про порядок проведення внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича” (<https://drive.google.com/file/d/1BGtjPMStV35WLKnGjoozOwZMjofsBwnK/view>), “Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича” (<https://drive.google.com/file/d/14UAVRHptFJkoS4NW5h35lDhfpsqOsytrp/view>). Однією з процедур забезпечення якості освіти є проведення анкетувань серед здобувачів вищої освіти, які стосуються основних аспектів навчання. Так, за результатами анонімного опитування “Молодь проти корупції”, яке проводилось 19.02-17.03.2021 р. серед здобувачів географічного факультету, 22,7% респондентів повідомили, що стикались з проявами корупції в Університеті. 20.09.2021 р. було проведено засідання кафедри гідрометеорології та водних ресурсів з розгляду результатів даного опитування та інших питань академічної доброчесності. В результаті даного засідання було вирішено ознайомити здобувачів освіти з Етичним кодексом та створити Скриньку довіри на сайті кафедри.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОПП “Гідрометеорологія” акредитується вперше. Однак, результати акредитаційних експертиз інших освітніх програм представники адміністрації взяли до уваги. Так, за результатами акредитації ОПП “Географія” першого (бакалаврського) рівня вищої освіти було розпочато формування бази успішних випускників, доповнено сайт кафедри гідрометеорології та водних ресурсів. Під час акредитації ОПП “Гідрологія” другого (магістерського) рівня вищої освіти ЕГ було рекомендовано використовувати спеціалізовані ліцензійні програмні продукти в освітньому процесі. Адміністрацією факультету було замовлено ліцензії на програмне забезпечення ArcGIS.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті ЧНУ імені Ю. Федьковича сформована культура якості, яка сприяє розвитку освітньої програми та освітньої діяльності. В процесах забезпечення якості вищої освіти безпосередньо приймають участь стейкхолдери на п'яти різних рівнях: здобувачі вищої освіти; кафедри з науково-педагогічними працівниками, гаранті освітніх програм; адміністрація факультету; ректорат, науково-методична рада; Вчена рада університету та Наглядова рада. Всі стейкхолдери мають окремі задачі: для здобувачів проводяться опитування щодо якості освітнього процесу; представники студентського самоврядування введени до Вченої ради, Навчально-методичної комісії, де можуть надавати свої пропозиції щодо удосконалення освітніх програм; гаранті освітніх програм та групи забезпечення надають свої пропозиції щодо створення та перегляду певних освітніх програм; Науково-методичною комісією рекомендується введення ОПП; рішеннями Вченої ради Університету освітні програми затверджуються.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Для функціонування системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти створено Центр забезпечення якості вищої освіти. Факультет географії, та зокрема кафедра гідрометеорології та водних ресурсів, мають тісну співпрацю з роботодавцями. Адміністрацією факультету беруться до уваги результати зовнішніх та внутрішніх перевірок якості вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Одним з механізмів забезпечення якості освіти в ЧНУ імені Ю. Федьковича є проведення анонімних опитувань серед здобувачів вищої освіти, однак такі опитування проводяться не систематично та стосуються переважно навчання здобувачів (вибіркових дисциплін, якості викладання тощо) і відсутні опитування, які б дозволили відслідкувати наявність конфліктних ситуацій, достатності матеріально-технічного забезпечення тощо. Формальність залучення здобувачів до процесів забезпечення якості вищої освіти через введення здобувачів до Вченої ради, Навчально-методичної комісії, адже здобувачі не надавали своїх пропозицій на засіданнях. Опитування роботодавців було проведено лише раз – в травні 2021 р. Експертна група рекомендує: систематично проводити опитування, щодо якості освітнього процесу серед різних груп стейкхолдерів; заохочувати здобувачів до активної участі в процедурах забезпечення якості вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОПП “Гідрометеорологія” та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 8, оскільки в Університеті сформована культура якості, яка підтримується на декількох рівнях, що сприяє розвитку даної освітньої програми та освітньої діяльності. Однак, присутні певні недоліки, такі як формальність залучення здобувачів вищої освіти до процесів моніторингу якості та не систематичність проведення опитувань. На думку ЕГ ці недоліки можуть бути усунені протягом короткого проміжку часу.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов’язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила та процедури, що регулюють права та обов’язки учасників освітнього процесу регламентуються наступними нормативними документами: “Статут Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича”, “Правила внутрішнього розпорядку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича” (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/zaginf/04%20ofic_inf/01%20normdocs), “Положення про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича” (https://drive.google.com/file/d/14PoxHnt_u7rPqGbGu3cccWuTRXbI5-Gg/view). Всі ці документи розміщено на сайті Університету та є доступними для всіх учасників освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

З метою вдосконалення та приведення у відповідність до Стандарту вищої освіти проект ОПП “Гідрометеорологія” (<https://drive.google.com/file/d/1hffAUnCLpoXAMHCobcDr9ug4OPWZN-LX/view>) було розміщено на сторінці кафедри (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/110p>) не менше, ніж за місяць до її затвердження. На цій же сторінці розміщено пропозиції зацікавлених сторін та пошти для надання пропозицій щодо освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОПП “Гідрометеорологія” розміщена на сторінці кафедри гідрометеорології та водних ресурсів (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/041student/010p>) та на сторінці географічного факультету (<http://geo.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/051specialties>). Навчально-методичне забезпечення (навчальні плани, робочі програми дисциплін, силабуси тощо) розміщено на сайті кафедри (http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/041student/02work_plany, <http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/041student/03duscupl>). Однак, до них мають доступ лише авторизовані члени академічної спільноти Університету – ті, хто має корпоративну пошту. На думку ЕГ, всі зацікавлені особи повинні мати доступ до цих матеріалів.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Правила та процедури, що регулюють права та обов’язки всіх учасників освітнього процесу є чіткими та зрозумілими. Всі нормативні документи ЧНУ імені Ю. Федьковича, що регулюють ці правила та процедури,

знаходяться у вільному доступі на офіційному сайті Університету. Проект освітньої програми та сама ОПП “Гідрометеорологія” знаходяться на сайті кафедри. На сайті факультету та кафедри розміщено пропозиції щодо вдосконалення якості освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

До навчально-методичних матеріалів на сайті кафедри надається доступ лише тим, хто має корпоративну пошту. Однак зацікавлені особи це не лише здобувачі та науково-педагогічні працівники, які мають корпоративні пошти, а і абітурієнти, батьки здобувачів тощо. Експертна група рекомендує забезпечити вільний доступ до навчально-методичних матеріалів, таких як навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, силабуси тощо.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОПП “Гідрометеорологія” та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 9, оскільки все необхідне нормативне забезпечення, освітні програми, пропозиції та інша інформація присутнє на сайті Університету. Однак, до навчально-методичного забезпечення мають доступ лише ті учасники освітнього процесу, які мають корпоративні пошти. На думку ЕГ, цей недолік не є суттєвим в контексті даного Критерію.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Акредитаційна експертиза ОПП "Гідрометеорологія" із використанням технічних засобів відеозв'язку відбулася при чіткому дотриманні "Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти", а також погодженої сторонами Програми роботи експертної групи. Експертна група звертає увагу на дотримання атмосфери доброзичливості та взаємної поваги під час акредитаційного процесу між усіма задіяними сторонами. Після проведення відповідних зустрічей із учасниками освітнього процесу експертна група впевнилася, що в ЧНУ імені Ю. Федьковича сформувалося розуміння щодо тлумачення Критеріїв оцінювання якості вищої освіти, що в подальшому буде враховано представниками ЗВО у майбутній акредитації освітніх програм.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

B

Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6 . Людські ресурси	B
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Міщенко Олена Віталіївна

Члени експертної групи

Паккі Маріанна Сергіївна

Дроздова Анжеліка Володимирівна